

SUN APOCALIPSIS JA' SC'OPILAL TI C'USI CHC'OT TI PASELE TI I'AC'BAT SNA' TI JUANE

*Ja' sc'opilal ti i'ac'bat sna' ti Juane yu'un ti Caj-
valtique*

¹ Avi hun to ja' sc'opilal ti c'usi po'ot xa chc'ot ti pasele ti i'ac'bat sna' ti Jesucristoe yu'un ti Diose. Yu'un ti i'ac'bat sna' ti Jesuse, yu'un hech chiyac'bucutic jna'tic ti ho'ucutic ti chcajvalintique. Hech yu'un laj stac talel ti xch'ul abate, tal sc'oponun ho'on ti Juanune, ho'on ti chi'abtej yu'une. ² Hech yu'un ho'on Juanun chacalboxuc ti melel ti hech ni'ac'bat quile. Melel ti hech laj ca'i ti sc'op ti Diose ti laj yalibun ti Jesucristoe.

³ Ti much'u chavta avi sc'op Dios li'to, ja' chich' bendición. Chich'ic bendición uc scotol ti much'utic cha'yique mi chaq'uic ti yo'ntonic ti c'usi ts'ibabil li'to yu'un po'ot xa chc'ot ti pasel.

*Ja' sc'opilal ti lic sc'opon ti carta ti hucchop quer-
manotique ti Juane*

⁴ Ho'on Juanun, chajc'oponoxuc ti carta ho'oxuc ti hucchopoxuc ti ach'unojbeic sc'op ti Diose te ti hucub jteclum te ti slumal Asiae. Ac'o yac'boxuc yutsil avo'ntonic, ac'o yac'boxuc jun avo'ntonic ti Diose ti stalel oye, ja' ti oy ti vo'onee c'alal mu to chmeltsaj ti balumile, ja' ti oy uc ti ora to xchi'uc ti oy sbatel osile. Ti cha'ac'batic yutsil avo'ntonic jun avo'ntonic, ja' ti sventa uc ti

Ch'ul Espíritue ja' ti huctos yich'oj sbae hech yu'un jelaven yutsil. Ti Ch'ul Espíritue te oy uc ti stojol ti Diose. ⁵ Ja' ti sventa uc ti Jesucristoe ti jun yo'nton cu'untic hech xu' ti jch'untic ti c'usi chijyalbucutique. Ja' ti primero icha'cuxi loq'uel ti ch'en, ja' ti sventainoj scotol ajvaliletic li' ti balumile. Ja' ti c'uxucutic ti yo'nton, laj spocbucutic loq'uel jmultic ti xch'ich'ele. ⁶ Ja' ti laj xa st'ujucutic yu'un ti jchi'intic ti pas mantal. Laj xa st'ujucutic yu'un paleucutic nijc'ot xa yu'un hech chij'abtej ti stojol ti Diose, ja' ti Stote. Jun yutsil ti tspasat ti muc' sbatel osil ti Cajvaltique. Ja' tspas mantal sbatel osil. Jun yutsil ti hech chc'ot ti pasel.

⁷ Ayo me ava'yic, chyal tal xchi'uc toc ti Cajvaltique. Ta me xilic scotol crixchanoetic xchi'uc uc ti much'utic laj smilique. Ti crixchanoetique ti mu xch'unobjbuc sc'ope ti jaylajuntos ti li'oyic ti balumile, ta me xoc'ta sbaic ti stojol ti Cajvaltique ti c'alal ital xae yu'un tsna'ic ti ch-ac'batic castigo yu'une. Hech chc'ot ti pasel.

⁸ Hech chal ti Cajvaltic Diose: “Ho'on laj jliques scotol. Ho'on ti hu'tes scotol”, xchi ti Cajvaltic Diose ti stalel oye, ja' ti oy ti vo'onee c'alal mu to chmeltsaj ti balumile, ja' ti oy uc ti ora to xchi'uc ti oy sbatel osile. Ja' ti jelaven sp'ijile ti scotol sventainoje.

Ja' sc'opilal ti Juane ti laj yil ti Cajvaltique ja' ti jun to crixchano x'elane

⁹ Ho'on Juanun, ho'on ti quermano jbatic ti sventa ti Jesuse. Ho'on ti co'ol chquich'tic vocol ti sventa ti Jesuse, ti co'ol chispasucutic ti mantal ti Diose, ti co'ol chijyac'bucutic yip co'ntontic yu'un

hech chcuch cu'untic ti vocole. Ho'on te oyun ti balumil Patmos sbi. Ja' joyubtabil ti ho' ti Patmose. Te chuculun ti sventa ti laj jchol ti sc'op ti Diose, ja' ti sc'opilal ti Jesucristoe. ¹⁰ Ti jun domingo, ja' ti c'ac'alil ti jchabitic sventa Cajvaltic, laj sventainun ti Ch'ul Espíritue, hech laj ca'i oy much'u chc'opoj ti jpat. Tsots chc'opoj hech chaj c'u che'el tsots ch-oq'uesanat corneta. ¹¹ Hech laj yalbun:

—Ho'on laj jliques scotol. Ho'on ti hu'tes scotol. Ts'ibao ti hun ti c'u che'el yac'oj sba chacac'bot avil ti ora to yu'un chatache batel ti hucchop ti jch'unojeletique ti te oyic ti slumal Asiae. Ja' ti te oyic ti jteclum Efesoe, xchi'uc ti jteclum Esmirnae, xchi'uc ti jteclum Pérgamoe, xchi'uc ti jteclum Tiati-rae, xchi'uc ti jteclum Sardise, xchi'uc ti jteclum Filadelfiae, xchi'uc ti jteclum Laodiceae —xiyutun.

¹² Laj joyp'in jba yu'un ti jq'uel ti much'u laj sc'oponune. Laj quil hucub natiquil candelero, ja' yav aceite yu'un chtil ti aceiteetique. Ja' pasbil ti c'anal taq'uin. ¹³ Cacal ti o'lol yo' bu oy ti hucub candeleroe oy much'u jun to crixchano x'elan. Ti sc'u' slapoje, nat. Oy xinha xchucoj ti sti' yo'nton. Pasbil ti c'anal taq'uin ti xinhae. ¹⁴ Sac ti sjole. Sac ti jyalel hech chaj c'u che'el saquil tsots lec chuc'bil. Ti jujup'ej ti sate, chpulpun no'ox chtil hech chaj c'u che'el yat c'oc'. ¹⁵ Ti yacane chquevan hech chaj c'u che'el chquevan cobre taq'uin yu'un ti ilecubtasat xa yu'un ti c'oq'ue. Ti sc'ope ja' hech chaj c'u che'el x'i'et no'ox ti uc'ume mi inoje. ¹⁶ Stsacoj ti sbats'ic'ob hucub c'analetic. Ja' chloc' ti ye uc espada. Chib ye ti espadae. Lec ti yee. Sjunul ti sate chquevan hech chaj c'u che'el chquevan tal

c'ac'al hech chaj c'u che'el staoj o'lol c'ac'ale.

¹⁷ C'alal ti laj jq'uelbe ti sate, nip'aj ti lum te ti stojol. Hech chaj c'u che'el anima nic'ot. Laj stijun ti sbats'ic'ob, hech laj yalbun:

—Mu me xaxi'. Ho'on laj jliques scotol. Ho'on ti hu'tes scotol. ¹⁸ Ho'on jtalel cuxulun. Ho'on ti nichame, nicha'cuxi xa. Cuxulun sbatel osil. Ho'on jventainoj scotolic mi ichamic xae. Ho'on chcal ti much'utic chcolique xchi'uc ti much'utic ch'ayel chbatique. ¹⁹ Hech yu'un ts'ibao ti hun ti c'u che'el laj xa avil li'to xchi'uc ti c'u che'el yac'oj sba chava'i ti ora to xchi'uc ti ta to xava'i ta to xavil ti ora to. ²⁰ Yu'un muc xava'ibe sjam ti hucub c'analetic ti laj aq'uel ti jbats'ic'ob xchi'uc ti hucub yav aceitee, hech yu'un chacalbe. Ti hucub c'analetique ja' señail ti much'utic sventainojic ti hucchop jch'unojeletique te ti Asia. Ti hucub yav aceitee ja' señail ti hucchop jch'unojeletique —xiyutun ti Cajvaltique, ja' ti crixchano x'elan laj quile.

2

Ja' ti scarta ti hucchop jch'unojeletique: Ja' scarta ti jch'unojeletic te ti jteclum Efesoe

¹ Ho'on ti Juanune, hech laj yalbun uc ti Cajvaltique:

—Hech me chats'ibabe ti much'u sventainoj ti jch'unojeletic ti te oyic ti jteclum Efesoe: “Ja' ti Cajvaltique ja' ti stsacoj ti sbats'ic'ob ti hucub c'analetique, ja' ti chanav ti o'lol yo' bu oy ti hucub yav aceitee laj quil, hech chayalboxuc: ² Jna' ti c'u x'elan avabtelique. Jna' ti tsots cha'abtejic cu'un.

Oy yip avo'ntonic. Mu xapasic ti muc' ti much'u mu xtun yo'ntonique. Apasojbe proval yo'ntonic ti much'utic jcholo'opetic scuyo'j sbaique. Laj xa ataic ti tsnopic c'ope. ³ Jna' ti jun avo'ntonic ats'icojic ti vocole. Tsots na'abtejic xa ti jventa. Mu'yuc ti bu sc'an chchibaj avo'ntonic. ⁴ Pero oy amul ti jtojol yu'un mu xa c'uxucun ti avo'ntonic hech chaj c'u che'el ti sliqueb. ⁵ Chacha't'abes ti avo'ntonic ti c'u che'el c'uxun ti avo'ntonic ti sliqueb. Suteso me avo'ntonic yu'un amulic. Hech me xlic acha'pasic hech chaj c'u che'el laj apasic ti sliqueb. Mi mu xasutes avo'ntonic yu'un ti amulique, ti jloq'ues ti yav aceite avu'unique, hech chtup' ti jc'ope te ti alumale. ⁶ Manchuc mi mu xa c'uxucun ti avo'ntonic hech chaj c'u che'el ti sliqueb, oy to c'usi lec chapasic chquil. Ja' chavilintaic ti yabtel ti nicolaítaetique ti chayalboxuc ti xu' chasa' amulique. Ho'oni chquilinta uc. ⁷ Ti much'u ttsal yu'un scotole, ja' chcac'be slo'be sat ti te' sventa cuxlejal sbatel osile, ja' ti te oy ti o'lol ti sverta ti Diose te ti vinajel. Ho'oxuc ti ach'unojbucun ti jc'ope, a'yo me ava'yic ti c'alal hech chayac'boxuc ana'ic ti Ch'ul Espíritu cu'une, xayutoxuc”, xavut me, hech me chats'ibabun —xiyutun ti Cajvaltique.

Ja' scarta ti jch'unojeletic te ti jteclum Esmirnae

⁸ Hech laj yalbun uc ti Cajvaltique:

—Hech me chats'ibabe ti much'utic sventainoj ti jch'unojeletique ti te oyic ti jteclum Esmirnae: “Ja' ti Cajvaltique ti ho'on laj jliques scotole, ti ho'on ti hu'tes scotol, ti ho'on ti nichame, patil nicha'cuxie, ti xchie, hech chayalboxuc: ⁹ Jna' ti

c'u x'elan avabtelique. Jna' ti ep laj xa avich'ic vocol hech me'on nac'otic xa. Mu'yuc xa c'usi oy avu'unic. Pero ti jventa ho'on jc'ulejoxuc. Jna' ti ep chaslabanoxuc ti much'utic yelnich'on ti Israele scuyoj sbaique. Mu'yuc xch'unojel yo'ntonic hech yu'un ma'uc yelnich'on Abraham lume. Ja' yol snich'on ti Satanase. ¹⁰ Mu me xaxi'ic yu'un ti chavich'ic yan vocol. A'yo me ava'yic, ja' yabtel ti pucuje chastic'oxuc ochel ti chuquel yu'un hech chaspasboxuc proval avo'ntonic mi oy xch'unojel avo'ntonic. P'isbil ti jayib c'ac'al chavich'ic vocol. Junuc me avo'ntonic ti jtojol manchuc mi chasmilot. Hech chacac'bot amotonic, ja' chacuxiic sbatel osil. ¹¹ Ti much'u tstsal yu'un scotole, c'alal mi ichame, mu xba yich' castigo. Ho'oxuc ti ach'unojbucun ti jc'ope, a'yo me ava'yic ti c'alal hech chayac'boxuc ana'ic ti Ch'ul Espíritu cu'une, xayutoxuc”, xavut me, hech me chats'ibabun —xiyutun ti Cajvaltique.

Ja' scarta ti jch'unojeletic te ti jteclum Pérgamoe

¹² Hech laj yalbun uc ti Jesucristoe:

—Hech me chats'ibabe ti much'utic sventainojic ti jch'unojeletique te ti jteclum Pérgamoe: “Ti Cajvaltique ja' ti chloc' ti ye ti espadae ti chib yee ti lec ti yee laj quil, hech chayalboxuc: ¹³ Jna' ti c'u x'elan avabtelique. Jna' ti te nacaloxuc yo' bu ep chch'umbat smantal yu'un ti crixchanoetique ti Satanase. Manchuc mi hech yac'oj sba chavich'ic vocole, ho'oxuc chapasucun ti muc'. Muc xchibaj avo'ntonic ti c'alal imilat ti Antipase ti jun yo'nton laj xcholbun jc'opilal te ti bu ep chch'umbat smantal yu'un ti crixchanoetique ti Satanase. ¹⁴ Pero oy

c'usi chapasic ti mu xtun chquile. Te achi'inojic ti much'utic co'ol tspaceic hech chaj c'u che'el laj spas ti Balaame. Ti Balaame ja' laj sp'ijubtas ti ajvalil Balac sbie c'u che'el chchanubtas ti mulil ti yelnich'nab ti Israele ti vo'one. Hech lic sti'beic smoton santoetic, hech lic mulivajuc ti yelnich'nab ti Israele. ¹⁵ Te achi'inojic uc ti much'utic co'ol chch'unic xchi'uc ti nicolaítaetique ti chquilintae, ti chayalboxuc ti xu' chasa' amulique. ¹⁶ Hech yu'un suteso me avo'ntonic yu'un amulic. Yu'un mi mu xasutes avo'ntonique, chital ti atojolic ti ora. Chtal jcontrainoxuc xchi'uc ti espada ti oy ti quee. ¹⁷ Ti much'u stsal yu'un scotole, ja' chcac'be sve' ti manavaje ti ja' ti jtac yal tal ti vinajel ti mu'yuc much'u chile, hech mu'yuc palta cha'i sbatel osil. Chcac'be uc jun saquil ton yo' bu ts'ibabil ach' sbi ti stuc tsna' ti much'u chich'e, yu'un hech tsna' ti cu'un sbatel osil. Ho'oxuc ti ach'unojbucun ti jc'ope, a'yo me ava'yic ti c'alal hech chayac'boxuc ana'ic ti Ch'ul Espíritu cu'une, xayutoxuc”, xavut me, hech me chats'ibabun —xiyutun ti Cajvaltique.

Ja' scarta ti jch'unojeletic te ti jteclum Tiatirae

¹⁸ Hech laj yalbun uc ti Cajvaltique:

—Hech me chats'ibabe ti much'utic sventainoj ti jch'unojeletique te ti jteclum Tiatirae: “Ja' ti snich'on ti Diose ti ja' chpulpun no'ox chtil ti jujup'ej sate hech chaj c'u che'el yat c'oq'ue, ti ja' chquevan ti yacane hech chaj c'u che'el chquevan cobre taq'uin yu'un ti ilecubtasat xa yu'un ti c'oq'ue laj quil, hech chayalboxuc: ¹⁹ Jna' ti c'u x'elan avabtelique. Jna' ti chac'uxubinvanic, ti oy xch'unojel avo'ntonic, ti chacoltavanic, ti oy

yip avo'ntonic, ti más ep cha'abtejic cu'un ti ora to. ²⁰ Pero oy c'usi chapasic ti mu xtun chquile. Lec chava'i chavac' chanubtasvanuc ti antse ti chchol ti jc'ope tscuy. Ja' hech chaj c'u che'el ti Jezabel ti vo'onee. Ja' tslo'la ti much'utic ch-abtej cu'une yu'un chalbe ti xu' chmulivajic, xu' tsti'beic smoton ti santoetique. ²¹ Ep c'ac'al laj jmala yu'un ac'o sutes yo'nton yu'un ti smule ti antse. Mu sc'an sutes yo'nton. Mu sc'an scomes ti c'usi chopol tspase. ²² A'yo me ava'yic, ti antse xchi'uc ti much'utic chch'umbat ti sc'ope, mi mu sutes yo'ntonic yu'un ti smulique, chcac'be yich'ic ep vocol. ²³ Ti much'utic chchanic hech chaj c'u che'el chal ti antse, ja' ti jmil. Hech tsna'ic scotol ti jch'unojeletique ti buc no'ox oyique ti ho'on ca'yoj scotol ti c'usi chanopic ti avo'ntonic, jq'ueloj c'u x'elan avo'ntonic. Ti jujunoxuque ti c'u che'el cha'abtejique, hech chacac'boxuc atojolic. Mi lec na'abtejique, lec amotonic. Mi mu lecuc na'abtejique, ja' amotonic ti castigo ti chacac'boxuque. ²⁴ Ho'oxuc ti te oyoxuc ti Tiatirae ti mu'yuc bu ach'unojbeic sc'op ti antse, ti mu to bu chba achanic ti c'u che'el stsal yu'unic ti Satanás ti tscuyique, hech chacalbeic. Mu'yuc yan mantal chacalbeic. ²⁵ Ja' no'ox junuc avo'ntonic ch'unic ti jc'ope ja'to mi nitale. ²⁶ Ti much'u stsal yu'un scotole, ti tspas ti c'usi tsc'an ti co'ntone asta ti slajebal c'ac'ale, ja' chcac'be sventain scotol ti crixchanoetique ti mu xixch'umbucun ti jc'ope. ²⁷ Hech chaj c'u che'el yac'objun jventain ti Jtote, ja' no'ox hech chcac'be sventain uc. Tsots yabtel chc'ot. Hech chaj c'u che'el p'in ti xch'uch'ulel ic'ot yu'un ivoc'at yu'un taq'uin, ja' hech chc'ot ti

crixchanoetique. Mu'yuc xa c'usi xu' yu'unic. ²⁸ Ti much'u hech tsots yabtel chcac'bee, ja' chcac' ti pasel ti muc' hech chaj c'u che'el chipasat ti muc' ho'oni. ²⁹ Ho'oxuc ti ach'unobjucun ti jc'o'pe, a'yo me ava'yic ti c'alal hech chayac'boxuc ana'ic ti Ch'ul Espíritu cu'une, xayutoxuc”, xavut me, hech me chats'ibabun —xiyutun ti Cajvaltique.

3

Ja' scarta ti jch'unojeletic te ti jteclum Sardise

¹ Hech laj yalbun uc ti Cajvaltique:

—Hech me chats'ibabe ti much'utic sventainojic ti jch'unojeletique te ti jteclum Sardise: “Ja' ti Cajvaltique ti yich'oj ti Ch'ul Espíritue, ti huctos yich'oj sbae hech yu'un jelaven yutsil, ti stsacoj ti sc'ob ti hucub c'analetique, hech chayalboxuc: Jna' ti c'u x'elan avabtelique. Lec xch'unojic, xchi ac'opilalic. Mu hechuc chaquioxuc. ² A'yo me c'u ya'yel ti avo'ntonique. Tsots me xapas abaic naca me chibajuc avo'ntonic o. Mu'yuc bu lec avabtelic ti stojol ti Dios cu'une laj jta. ³ Hech yu'un na'ic me ti c'utic nachanubtasat ti sliquebe hech chaj c'u che'el ava'yojique. Pasic me ti muc', suteso me avo'ntonic yu'un amulic. Mi mu xap'ijubique, chacac'boxuc castigo. Hech chaj c'u che'el mu xana' c'usi ora chtal j'elec', hech ono'ox uc mu xana' c'usi ora chtal ti castigoe. ⁴ Oy to cha'vo' oxvo' ti te achi'inojic te ti Sardise ti mu'yuc yoboquil sc'u'ic chquil yu'un mu sa' smulic. Yu'un lec ti c'usi tspasique, ja' ch-ac'bat sac sc'u'ic ja' señail ti toj yo'ntonique. Ja' chixchi'inucun sbatel osil. ⁵ Ti much'u ttsal yu'un scotole, hech

ch-ac'bat slap sac sc'u' uc. Mu jtup'be sbi te ti hun yo' bu ts'ibabil sbiic scotol ti much'utic chcuxiic sbatel osile. Jamal chcal ti stojol ti Jtote xchi'uc ti stojol ti ch'ul abatetic yu'une ti chcoj-tiquine. ⁶ Ho'oxuc ti ach'unobucun ti jc'ope, a'yo me ava'yic ti c'alal hech chayac'boxuc ana'ic ti Ch'ul Espiritu cu'une, xayutoxuc”, xavut me, hech me chats'ibabun —xiyutun ti Cajvaltique.

Ja' scarta ti jch'unojeletique te ti jteclum Filadelfiae

⁷ Hech laj yalbun uc ti Cajvaltique:

—Hech me chats'ibabe ti much'utic sventainoj ti jch'unojeletique te ti jteclum Filadelfiae: “Ja' ti Cajvaltique, ja' ti toj yo'ntone, ti melez ti sc'ope, ja' ti totil ajvalil ti chac' ochuc ti vinajel ti much'utic t'ujbilibic yu'une, ti mu xac' ochuc ti yantique, hech chayalboxuc: ⁸ Jna' ti c'u x'elan avabtelique. Jna' ti manchuc mi mu'yuc avip chayiloxuc ti crixchanoetique ach'unobucun ti jc'ope. Mu amucojucun ti avo'ntonic. Hech yu'un chacac'boxuc apuquic batel ti jc'ope ti much'utic tsc'an cha'yique. Mu'yuc much'u xu' chaspajeso-xuc. ⁹ Oy much'utic jnich'on scuyo sbaique yu'un ja' yelnich'on ti Israel ti sventa sbec'talic. Hovil chalic ti jnich'on. Ja' tsnopic c'op yu'un ja' stotic ti Satanase. Ja' chcac'be xch'un ti jc'ope ti chacholbee hech mu xa stoy sbaic ti atojolic yu'un chlic sna'ic ti melez ti ho'oxuc jnich'onoxuc. Hech chlic sna'ic uc ti c'uxoxuc ti co'ntone. ¹⁰ Yu'un muc xacomesic ti jc'ope c'alal laj avich'ic vocol ti jventae, hech yu'un chajcoltaoxuc c'alal tsta yorail tspasbat proval yo'ntonic scotol ti much'utic te

oyic ti balumile. Yu'un ep ti vocol chtale. ¹¹ Po'ot xa chiyal tal. Junuc avo'ntonic ch'unic ti jc'ope, hech mu'yuc much'u chaspojboxuc amotonic. ¹² Ti much'u tutsal yu'un scotole, ja' chba xchi'in ti Diose te ti vinajel sbatel osil. Mu xloc' o. Ti jts'ibabe ti stiba ti sbi ti Dios cu'une, xchi'uc ti sbi ti jteclum yu'un ti Dios cu'une, ja' ti ach' Jerusalene ti chyalesat tal yu'un ti Dios cu'une. Ti jts'ibabe ti stiba uc ti ach' jbie. ¹³ Ho'oxuc ti ach'unojbucun ti jc'ope, a'yo me ava'yic ti c'alal hech chayac'boxuc ana'ic ti Ch'ul Espíritu cu'une, xayutoxuc”, xavut me, hech me chats'ibabun —xiyutun ti Cajvaltique.

Ja' scarta ti jch'unojeletique ti te oyic ti jteclum Laodiceae

¹⁴ Hech laj yalbun uc ti Cajvaltique:

—Hech me chats'ibabe ti much'utic sventainoj ti jch'unojeletique te ti jteclum Laodiceae: “Ja' ti Cajvaltique ti melez ti sc'ope ti jun yo'nton ti jto-joltique, ti chc'ot ti pasel ti c'utic chijyalbucutique, ti te xchi'uc ti Diose c'alal lic smeltsan scotol ti c'usitic oye, hech chayalboxuc: ¹⁵ Jna' ti c'u x'elan avabtelique. Jna' ti mu lum c'uxucun ti avo'ntonic hech chaj c'u che'el ti much'u toyol yo'ntonic ti jto-jol. Mu to chac'otic hech chaj c'u che'el ti much'u mu xch'unojbucun ti jc'ope ti mu c'uxucun ti yo'ntonic mi jutuc. Mi chanop ti chach'umbun ti jc'ope, ja' tsc'an ti scotol avo'ntonic c'uxucun ti avo'ntonic. Yu'un mi mu scotoluc avo'ntonic c'uxucun ti avo'ntonic, más lec mu xach'unucun. ¹⁶ Yu'un mi mu scotoluc avo'ntonic c'uxucun ti avo'ntonic, mu xajc'anoxuc. Ti jc'an chajtenoxuc loq'uel. ¹⁷ Yu'un hech chavalic: Ho'oni lec

jch'unojbe sc'op ti Diose. Ep chquich' bendición yu'un ti Diose. Lec ti jpasbe yabtel, xachiic pero hovil. Mu xana'ic ti me'onoxuc chaquil yu'un mu junuc avo'ntonic ti jtojol. T'analoxuc chaquil yu'un mu'yuc yutsil avo'ntonic. Ma'satoxuc chaquil yu'un mu xana'ic c'u che'el chaquil yu'un mu xach'umbucun ti jc'ope. ¹⁸ Hech yu'un chalcabeic. La'ic me ti jtojol. La' ich'o xch'unojel avo'ntonic hech jc'ulej chac'ot ti jtojol. Chacac'bot toj avo'ntonic uc yu'un hech mu xaq'uexavic yu'un mu xa t'analucocuc chaquil. Jun to sac ac'u' alapojic. Chajpoxtaboxuc asatic uc yu'un hech chavilic. ¹⁹ Ti much'u c'ux ti co'ntone, ja' ti jtaq'ui ti jtojobtas yu'un ti jc'an ti jcolta. Hech yu'un c'alal chajtaq'uiot, scotol avo'nton ch'uno me ti ora. Suteso me avo'nton yu'un amul. ²⁰ A'yo me ava'yic, li'oyun ti sti' avo'ntonic cac'oj jba chajc'oponoxuc. Ti much'u chiya'ibun ti jc'ope, mi chisjambun ti yo'ntone, te chi'och, te ti jchi'in jbatic hech nichim no'ox co'ntontic. ²¹ Ti much'u tstsalsal yu'un scotole, ja' chquic'. Ti jchi'in yu'un co'ol ti jpas mantal xchi'uc hech chaj c'u che'el jchi'inoj jbatutic ti pas mantal xchi'uc ti Jtote. Yu'un ti ho'one scotol itsal cu'un c'alal nicha'cuxi loq'uel ti ch'en, hech jchi'inoj ti pas mantal ti Jtote li' ti vinajele. ²² Ho'oxuc ti ach'unojbucun ti jc'ope, a'yo me ava'yic ti c'alal hech chayac'boxuc ana'ic ti Ch'ul Espiritu cu'une, xayutoxuc”, xavut me, hech me chats'ibabun —xiyutun ti Cajvaltique.

4

Ja' sc'opilal ti Diose ti tspasat ti muc' yu'un scotolic te ti vinajel

¹ C'alal laj co'nton ti laj jts'ibabe scartaic ti huc-chop jch'unojeletique, patil laj jq'uel jamal sti' sna ti Diose te ti vinajel. Ti Cajvaltique, ja' ti jbael laj sc'oponune, ti hech sc'op hech chaj c'u che'el ch-oq'uesanat cornetae, hech laj yalbun nixtoc:

—Muan tal li'to. Chacac'bot yan avil ti c'utic po'ot xa chc'ot ti pasele —xiyutun.

² Ti ora laj sventainun ti Ch'ul Espíritue hech laj yac'bun jq'uel scotol. Te va'alun ti vinajel laj ca'i. Oy muc'ta naclebal te laj quil. Te nacal ti Diose tspas ti mantal scotol. ³ Ti Diose oy squeueval hech chaj c'u che'el oy squeueval jaspe-ton xchi'uc cornalina-ton, yox xchi'uc tsoj. Co'ol xaj me'q'uinobal x'elan te ti sjoylejal ti smuc'ta naclebe pero puru yox hech chaj c'u che'el squeueval esmeralda-ton. ⁴ Joyubtabil ti veinticuatro naclebaletic ti jun muc'ta naclebale ti te oy ti o'lole. Ti naclebaletique ja' te nacajtic veinticuatro ti vo' totiletic laj quil. Slapojic sac sc'u'ic ti totiletique. Ti sjolic oy scoronaic pasbil ti c'anal taq'uin laj quil. ⁵ Ti bu nacal ti Diose te ti muc'ta naclebale te chleblej tal tselov, ch-avan chauc, oy c'usi yan chc'opoj uc. Te ti stojol ti Dios uque oy hucub yat c'oc'. Ja' señail ti Ch'ul Espíritue ti huctos yich'oj sbae hech yu'un jelaven yutsil. ⁶ Te ti stojol ti Dios uque oy jun to muc'ta nab x'elan xleblajet hech chaj c'u che'el espejo.

Ti jujuech xocon xchi'uc ti spat ti muc'ta naclebale, oy va'ajtic chanvo'ic. Ti chanvo'ique ep satic, oy sat ti spatic uc. ⁷ Ti june jun to jti'vanej bolom x'elan. Ti june jun to vacax x'elan. Ti june oy sat hech chaj c'u che'el sat crixchano. Ti june jun to xic x'elan ti sjamoj ti xiq'ue. ⁸ Ti chanvo'ique

vaquib xic' jujun. Oy satic ti scotol sbec'talic. Oy sat uc ti jujuech xiq'ue, ti yolon xic' xchi'uc ti spat xic'. Hech yu'un ep ti sate. Ti c'ac'al ti ac'ubal mu spajes sbaic. Scotol ora chalic:

Toj yo'nton stuc ti Cajvaltic Diose.

Ja' jelaven sp'ijil,

ja' scotol sventainoj,

ja' stalel oy sbatel osil.

Ti vo'one oy, li'oy ti ora to, oy sbatel osil,

xchiic ti stojol ti Diose.

⁹ Ti chanvo'ique scotol ora lec chc'opojic yu'un ti Diose ti te nacal ti muc'ta naclebale. Tspasic ti muc', chalbeic vocol ti stojol ti Diose ti ja' stalel cuxul sbatel osile. ¹⁰ C'alal hech chalic ti chanvo'ique, ja'uc ti veinticuatro ti vo' totiletique tspatan sbaic ti stojol ti Diose. Chlequile'opojic yu'un ti Diose ti ja' stalel cuxul sbatel osile. Tsloq'uesic ti scoronaique, chaq'uic te ti stojol ti Diose hech tspasic ti muc'. Hech chalic:

¹¹ Cajvalot cu'untutic, Diosot cu'untutic, atuc no'ox jelaven yutsil avo'nton.

Atuc no'ox chapasat ti muc'.

Atuc no'ox jelaven ap'ijil.

Yu'un ho'ot laj apas scotol ti c'utic oye.

Yu'un hech laj sc'an avo'nton,

hech i'an scotol, hech imeltsaj scotol,

xchiic ti stojol ti Diose.

5

Ja' sc'opilal ti balbil hune xchi'uc ti Cajvaltique ti jun to ch'iom carnero x'elane

¹ Ti Diose stsacoj ti sbats'ic'ob hun laj quil. Balbil ti hune. Ts'ibabil ti yut xchi'uc ti spat. Pac'bil ti

hucub sello ti hune yu'un hech mu xtilp'uj. ² Laj quil te oy jun totil ch'ul abat. Tsots ic'opoj, hech laj yal:

—¿Much'u xu' yu'un tstuch'be ti selloe yu'un hech tsjam ti hune? —xchi.

³ Mu'yuc much'u xu' tsjam ti hune, mi ti vinajel, mi ti balumil, o ti much'utic chamenic xae, hech yu'un mi junuc mu'yuc much'u xu' tsq'uel. ⁴ Ep ni'oc' yu'un muc xtaat ti much'u xu' yu'un tsjam ti hune yu'un hech tsq'uel. ⁵ Hech yu'un hech lic yalbun jun ti totiletique:

—Mu me xa'oc'. Oy much'u itsal xa yu'un scotol, ja' xu' yu'un tstuch'be ti selloe, hech chjam ti hune. Ja' jun achi'il, ho'oxuc ti yelnich'onoxuc ti Israele, ja' yu'un ti jchop yu'un ti Judae. Ja' statamol ti Davide. Ja' ep yip hech chaj c'u che'el yip jti'vanej bolom hech yu'un xu' yu'un tsjam ti hune —xiyutun.

⁶ Hech yu'un laj jq'uel. Te ti o'lol yo' bu nacal ti Diose joyubtabil yu'un ti chanvo'ique xchi'uc ti veinticuatro ti vo' ti totiletique laj quil oy te cotel jun to jcot ch'iom carnero x'elan. Chvinaj ti imilate icha'cuxi xa. Ja' señail ti Cajvaltique ti ch'iom carnero x'elane. Hucub ti xulube, hucp'ej ti sate. Ti hucp'ej sate ja' señail ti Ch'ul Espíritue ti huctos yich'oj sbae ti ja' itacat batel ti sjoylejbalumil. ⁷ Hech yu'un ti Carneroe ba stsache ti balbil hune ti te stsacoj ti sbats'ic'ob ti Diose. ⁸ C'alal laj yich' ti hun ti Carneroe, ti chanvo'ique xchi'uc ti veinticuatro ti vo' ti totiletique, lic spatan sbaic ti stojol ti Carneroe. Scotolic yich'ojic yarpaic ti totiletique. Yich'ojic uc stazaic pasbil ti c'anal taq'uin nojem ti pom. Ti pome ja' señail ti tsc'oponic Dios ti

much'utic lecubtasbil xa yo'ntonic ti li' ti balumile.

⁹ Ach' q'uejoj laj sq'uejintaic. Hech ti sbie:

Atuc ihu' xa avu'un laj avich' ti hune.

Atuc xu' avu'un chatuch'be ti selloe.

Yu'un ho'ot laj avac' aba ti milel.

Ti ach'ich'el laj aman loq'uel ti sc'ob ti pucuje ep
crixchanoetic talemic ti sjoylejal balumil ti
jaylajuntos ti oyic ti balumile.

¹⁰ Laj xa avac'be yabtelic tstojobtas ti xchi'iltaque
ti c'u che'el chch'ay ti smulique.

Patil to chlic ochuc ti pas mantal te ti balumil
avu'un,
xchiic ti stojol.

¹¹ Laj jq'uel yan vuelta. Laj ca'ibe sc'op ep
ch'ul abatetic ti te sjoyubtaojic ti Diose xchi'uc ti
chanvo'ique xchi'uc ti totiletique. Ep ti mil ti ch'ul
abatetique laj quil. Mu stac' atiel. ¹² Scotol tsots
ic'opojic. Hech laj yalic:

Yu'un scotol itsal yu'un ti Ch'iom Carneroe, ja' ti
imilate, ti cha'cuxem xae, hech yu'un ac'bil
yabtel.

Ja' tspas ti mantal scotol, chu'unin scotol.

Ja' jelaven sp'ijil; scotol xu' yu'un tspas.

Stuc chch'umbat sc'op.

Stuc tspasat ti muc'.

Stuc ch-albat vocol ti stojol,

xchiic ti stojol ti Ch'iom Carneroe.

¹³ Laj ca'i lic c'opojuc scotol ti much'utic te oyic ti
vinajele xchi'uc scotol ti much'utic li'oy ti balumile
xchi'uc scotol ti much'utic ichamic li' ti balumile
xchi'uc scotol ti much'utic ichamic te ti nabe, sco-
tolic lic yalic:

Lum lec yo'nton ti Diose ti te nacal ti muc'ta nacle-
bale xchi'uc ti Ch'iom Carneroe.

Jun yutsil ti chch'umbat sc'op sbatel osil.

Jun yutsil ti tspasat ti muc' sbatel osil.

Jun yutsil ti tspas mantal sbatel osil,
xchiic.

¹⁴ —Jun yutsil ti hech chc'ot ti pasel —xchiic ti
chanvo'ique.

Ti veinticuatro ti vo' ti totiletique laj spatan
sbaic ti stojol ti Diose. Lec ic'opojic yu'un.

6

*Ja' sc'opilal c'usi ic'ot ti pasel jujutos c'alal ituch'
ti selloetique*

¹ Ti Ch'iom Carneroe laj xtuch' jun sello yu'un
ti balbil hune hech laj quil. Ja' lic c'opojuc jun ti
chanvo'ique, ja' ti jun to jti'vanej bolom x'elane. Ja'
hech chaj c'u che'el chavuc ti sc'ope. Hech laj yal:

—Batan —xut.

² Laj jq'uel ti much'u hech ch-albate, ja' scajlebi-
noj jcot saquil ca' chloc' batel. Yich'oj syolob. Laj
quil i'ac'bat scorona. Oy yip hech ba stsal scotol ti
much'utic li'oyic ti balumile.

³ C'alal laj xtuch' ti xchibal sello ti Ch'iom
Carneroe, ja' lic c'opojuc jun ti chanvo'ique, ja' ti
jun to vacax x'elane. Hech laj yal:

—Batan —xut.

⁴ Laj jq'uel ti much'u hech ch-albate, ja' scajlebi-
noj jcot tsajal ca' chloc' batel. Ja' ac'bil yabtel yu'un
tsoques ti crixchanoetic li' ti balumile hech chlic
scontrain sbaic, hech chlic smil sbaic. Ja' i'ac'bat
batel jch'ix muc'ta espada laj quil.

⁵ C'alal laj xtuch' ti yoxibal sello ti Ch'iom Carneroe, ja' lic c'opojuc jun ti chanvo'ique, ja' ti oy sat hech chaj c'u che'el sat crixchano. Hech laj yal:

—Batan —xut.

Laj jq'uel ti much'u hech ch-albate, ja' scajlebinoj jcot ic'al ca' chloc' batel. Ti much'u scajlebinoj ti ca'e, stsacoj libra ti sc'ob sventa tslic. ⁶ Laj ca'i oy chc'opoj te ti o'lol yo' bu oyic ti chanvo'ique. Hech laj yalbe ti much'u scajlebinoj ti ca'e:

—Ti jun kilo trigoe ja' chc'ot ti jun c'ac'al abtel. Ti oxib kilo estranjero trigoe ja' chc'ot ti jun c'ac'al abtel. Ti aceitee xchi'uc ti ya'lel sat uvate'e mu to me xatoybe stojol —xut.

⁷ C'alal laj xtuch' ti xchanibal sello ti Ch'iom Carneroe, ja' lic c'opojuc jun ti chanvo'ique, ja' ti jun to xic x'elan ti sjamoj ti xiq'ue. Hech laj yal:

—Batan —xut.

⁸ Laj jq'uel ti much'u hech ch-albate, ja' scajlebinoj jcot c'anal ca'. Ti much'u scajlebinoj ti ca'e, jmilvanej yu'un ti crixchanoetique, ja' sbi. Oy yan tsts'aclivan ja' c'atimbac sbi. Ja' señail ti ja' chbatic ti c'atimbac ti much'utic chmilatique. Ti much'u scajlebinoj ti ca'e, ja' ac'bil sventain ti crixchanoetic li' ti balumile. Ti jujutos crixchanoetic mi oy chanmil chmilat jmil, chcom oxmil. Hech tspace ti sjoylejal balumil. Ja' tsmil ti espada xchi'uc ti vi'nal xchi'uc ti chamel xchi'uc ti ti'el. Ja' chti'van ti jti'vanej bolom li' ti balumile.

⁹ C'alal laj xtuch' ti yo'obal sello ti Ch'iom Carneroe, laj jq'uel te ti yolon ti scajaneb smoton ti Diose cuxajtic ti much'utic imilatic ti sventa

ti jamal laj yalic ti xch'unojbeic sc'op ti Diose.
¹⁰ Tsots ic'opojic, hech laj yalbeic ti Diose:

—Cajval, ho'ot ti aventainoj scotole, ho'ot ti toj avo'ntone, ti chc'ot ti pasel ti ac'ope, ¿mi tsc'an to tsta yorail ti chachapan ti much'utic te oyic ti balumile ti laj smiluntutique? —xchiic.

¹¹ I'ac'batic sac sc'u'ic laj quil. Hech i'albatic ti ac'o smalaic jutuc.

—Ja'to mi its'aqui ti c'u yepal avermanotac chmilatic uc hech chaj c'u che'el namilatic, ja' ti much'u co'ol avac'oj abaic ti abatinel xchi'uque, ja'to ch-och ti chapanel —x'utatic laj ca'i.

¹² Laj jq'uel c'alal laj xtuch' ti svaquibal sello ti Ch'iom Carneroe. Tsots inic ti balumile. Itup' ti c'ac'ale. Ic' ti jyalel hech chaj c'u che'el ic'al poc' ic'ot ti c'ac'ale. Hech chaj c'u che'el ch'ich' ic'ot ti ue. ¹³ Ip'aj yal tal ti balumil ti c'analetique hech chaj c'u che'el chp'aj ti lum sat ti igo-te'e c'alal tsots chtal ic'. ¹⁴ Laj sbal sba ti vinajele hech chaj c'u che'el ti jbaltic hun. Ich'ay batel. Scotol ti vitsetique xchi'uc scotol ti balumile ti joyubtabil ti ho'e laj sq'uej sbaic batel, hech ijel ti bu ono'ox oyique. ¹⁵ Ti ajvaliletic li' ti balumile xchi'uc ti yabate xchi'uc ti jc'ulejetique, xchi'uc ti capitán soldadoetique, xchi'uc ti much'utic pasbilibic ti muq'ue, xchi'uc scotol ti crixchanoetique, manchuc mi oyic ti mozoile, manchuc mi libre oyique, scotolic laj snac' sbaic laj quil te ti yut pujul ch'en, xchi'uc te ti yolon tonetic te ti vits. ¹⁶ Hech laj yalic:

—Taca p'ajuc tal ti jbatic ti vitsetique. Taca xisbut'iucutic, hech mu xa xistaucutic ti castigo ti chijyac'bucutic ti Diose xchi'uc ti Ch'iom Carneroe

yu'un ilinem ti jtojoltic —xchiic—. ¹⁷ Yu'un laj xa sta yorail ti chac' castigoe. ¿Much'u c'amba cuchuc yu'un? —xchiic.

7

Ja' sc'opilal ti i'ac'batic smarcaic ciento cuarenta cuatro mil ti vo'

¹ Patil laj quil chanvo' ch'ul abatetic ja' va'ajtic ti jujun xchiquin ti balumile. Ja' tspajesic ti chanib iq'ue li' ti balumil yu'un mu me xlic ic' mi ti balumil mi ti nab. Mi jp'ejuc te' mu me xnicat.

² Laj quil yan ch'ul abat uc. Iloc' tal ti sloq'ueb c'ac'al yich'oj ti sello ti Diose ti stalel cuxule. Tsots laj sc'opon ti chanvo' xchi'iltaque ti ac'bil ono'ox yabtel yu'un tsoques ti balumile xchi'uc ti nabe, ja' ti chanvo'ic ti tspajes ti iq'ue ti jujun xchiquin ti balumile. Hech laj yalbeic:

³ —Ja'to mi laj cac'be smarcaic ti stibaic scotol ti much'utic chch'umbat ti sc'op ti Dios cu'untique, ja'to chasoquesic ti balumile xchi'uc ti nabe xchi'uc ti te'etique —x'utatic.

⁴ Laj ca'i ti jayvo'ic i'ac'batic ti smarcaique. Ja' puru yelnich'nab ti Israele. Oy ciento cuarenta cuatro mil ti vo' ti laj yich'ic smarcaique. ⁵ Ti yelnich'nab ti Judae oy lajchamil ti vo' ti laj yich'ic smarcaique. Ti yelnich'nab ti Rubene oy lajchamil ti vo' ti laj yich'ic smarcaique. Ti yelnich'nab ti Gade oy lajchamil ti vo' ti laj yich'ic smarcaique.

⁶ Ti yelnich'nab ti Asere oy lajchamil ti vo' ti laj yich'ic smarcaique. Ti yelnich'nab ti Neftalie oy lajchamil ti vo' ti laj yich'ic smarcaique. Ti yelnich'nab ti Manasese oy lajchamil ti vo' ti laj yich'ic smarcaique. ⁷ Ti yelnich'nab ti Simeone

oy lajchamil ti vo' ti laj yich'ic smarcaique. Ti yelnich'nab ti Levie oy lajchamil ti vo' ti laj yich'ic smarcaique. Ti yelnich'nab ti Isacare oy lajchamil ti vo' ti laj yich'ic smarcaique. ⁸ Ti yelnich'nab ti Zabulone oy lajchamil ti vo' ti laj yich'ic smarcaique. Ti yelnich'nab ti Josee oy lajchamil ti vo' ti laj yich'ic smarcaique. Ti yelnich'nab ti Benjamine oy lajchamil ti vo' ti laj yich'ic smarcaique.

Ja' sc'opilal ti ep ti much'utic slapoj sac sc'u'ique

⁹ Patil laj quil te oy ep crixchanoetic. Lum ep, mu stac' atiel. Ja' talemic ti sjoylejbalumil ti jaylajuntos ti oyic ti balumile. Te va'ajtic ti stojol ti Diose xchi'uc ti Ch'iom Carneroe. Sac sc'u' slapojic scotolic. Stsacoj xan ti sc'obic. ¹⁰ Tsots ic'opojic, hech laj yalic:

Nijcolucutic xa ti sventa ti Dios cu'untique ti li' nacal ti muc'ta naclebale xchi'uc ti sventa ti Ch'iom Carneroe,

xchiic. ¹¹ Scotol ti ch'ul abatetique ti te sjoyubtaojic ti Diose xchi'uc ti totiletique xchi'uc ti chanvo'ique, ja' lic spatant sbaic te ti stojol ti Diose. Ilequiloc'opojic yu'un ti Diose.

¹² Jun yutsil ti hech chc'ot ti pasel, xchiic.

J'ac'bendición ti Dios cu'untique.

Jun yutsil ti tspasat ti muq'ue.

Jelaven sp'ijil.

Jun yutsil ti ch'albat vocol ti stojol.

Jun yutsil ti chch'umbat sc'op.

Scotol xu' yu'un.

Ja' tspas mantal sbatel osil.

Jun yutsil ti hech chc'ot ti pasel,

xchiic.

¹³ Hech yu'un lic sjac'bun jun ti totiletique:

—¿Mi xana' much'utic li'to ti sac sc'u' slapojique?
¿Mi xana' bu talemic? —xiyutun.

¹⁴ Hech laj calbe:

—Tote, mu jna'. Ho'oti xana' —xcut.

Hech laj yalbun:

—Avi to ja' ti much'utic icuch yu'unic ti yorail ep vocole, laj xa xchuc' sc'u'ic. Sac ic'ot yu'unic ti sventa ti xch'ich'el ti Ch'iom Carneroe. ¹⁵ Hech yu'un te va'ajtic ti stojol ti Diose. Ti c'ac'al ti ac'ubal chac' sbaic ti abatinel te ti templo yu'un ti Diose. Ja' chi'imbilic o yu'un ti Diose sbatel osil. ¹⁶ Mu xa xa'yic vi'nal, mu xa xtaquij yo'ntonic, mu xa xa'ibeic xc'uxul ti c'ac'ale, mu'yuc xa bu c'oc' cha'yic. ¹⁷ Yu'un ti Ch'iom Carneroe ti te oy ti o'lol yo' bu nacal ti Diose, ja' chchabiatc hech chaj c'u che'el chchabi scarnero ti jq'uelcarneroe. Hech chaj c'u che'el tspasatic ti mantal carnero ti bu chloc' tal ho' yu'un chuch'ic, ja' no'ox hech uc tspasatic ti mantal yu'un ti Cajvaltique sbatel osil hech nichim no'ox yo'ntonic sbatel osil. Ti Diose ja' tscusbe loq'uel scotol ya'lel satic hech mu xa x'oq'uic xa —xiyutun ti totile.

8

Ja' sc'opilal ti sucubal selloe

¹ C'alal laj xtuch' ti sucubal selloe ti Ch'iom Carneroe, o'lol ora ich'aniic scotolic te ti vinajele. Mu'yuc much'u ic'opojic. ² Laj quil ti i'ac'batic scornetaic ti hucvo' ch'ul abatetic ti scotol ora te va'ajtic ti stojol ti Diose. ³ Hech yu'un ital yan ch'ul abat. Tal sva'an sba ti stojol ti scajaneb smoton ti Diose. Te oy ti stojol ti Diose ti scajaneb smotone. Ja' pasbil ti c'anal taq'uin. Ti ch'ul abate

stsacoj ti sc'ob xchic'bil pom pasbil ti c'anal taq'uin uc. I'ac'bat ep pom yu'un tscap xchi'uc ti sc'op ti much'utic lecubtasbil yo'ntonic yu'un ti Diose ti yac'oj sba tsc'oponic ti Diose li' ti balumile. Hech yu'un te laj xvaxan te ti sba ti scajaneb smoton ti Diose. ⁴ Ti xch'ayilal ti pome ti laj xchic' ti ch'ul abate te imu batel ti stojol ti Diose. Yu'un ja' smoton. Capal imu batel xchi'uc ti sc'op ti much'utic lecubtasbil yo'ntonic yu'un ti Diose ti yac'oj sba tsc'oponic ti Diose li' ti balumile. ⁵ Ti ch'ul abate laj stam ti xchic'bil pome, laj snojes ti ac'al. Te laj stam ti sba ti scajaneb ti smoton ti Diose ti ac'ale. C'alal nojem xa ti xchic'bil pome, laj sten yal tal ti balumil li'to. C'alal hech laj spas, i'avan chavuc, oy c'usi tsots ic'opoj uc, chleblej tselov, tsots inic ti balumile.

Ja' sc'opilal ti hucvo' ch'ul abatetic ti laj yoq'uesanic scornetaic

⁶ Ti hucvo' ch'ul abatetic ti yich'o'jic ti scornetaic, laj xchapan sbaic yu'un choq'uesanic.

⁷ Ti primero ch'ul abate lic yoq'uesan ti scornetae. Hech ip'aj yalel ti balumil bot xchi'uc c'oc' xchi'uc ch'ich', scapoj sbaic iyal. Ti sjoylejal balumil ic'ot. Ti butic ic'ote, ic'ac' ti balumile xchi'uc vomoletic xchi'uc te'tic. Ti scotol ti butic ic'aq'ue jutuc mu sta o'lol ti balumile.

⁸ Ti xchibal ch'ul abate lic yoq'uesan uc ti scornetae. Jun to muc'ta vits yac'oj sba chtil itenat ochel ti yut nab. Jutuc mu sta o'lol ti nabe ic'ataj ti ch'ich'. ⁹ Ti c'u yepal ic'ataj ti ch'ich' ti nabe icham scotol ti c'utic cuxajtic te ti yut nabe. Ja' no'ox hech ti barcoetic jutuc mu sta o'lol ivoc' uc.

¹⁰ Ti yoxibal ch'ul abate lic yoq'uesan uc ti scornetae, hech ip'aj yalel ti balumil jun muc'ta c'anal yac'oj sba chtil hech chaj c'u che'el toj. Jutuc mu sta o'lol ti uc'umetique xchi'uc ti sat ho'etique li' ti balumile ti isoc scoj ti ip'aj ti c'anale. ¹¹ Ch'ail vomol sbi ti c'anale. Hech ch'a ic'ot ti uc'umetique xchi'uc ti sat ho'etique scoj ti ip'aj yal tal ti c'anale. Hech ep icham crixchanoetic yu'un isoc ti ho'e yu'un lum ch'a ic'ot.

¹² Ti xchanibal ch'ul abate lic yoq'uesan uc ti scornetae. Hech jutuc mu sta o'lol itup' squeueval ti c'ac'ale, ti ue, ti c'analetique. Hech iyam squeueval ti c'ac'ale ti c'ac'altic. Ja' no'ox hech iyam squeueval ti ac'ubaltic ti ue ti c'analetique.

¹³ Laj quil te oy jcot xic chvil batel te ti o'lol vinajel. Tsots lic c'opojuc. Hech laj yal:

—Uts sbaic ti much'utic nacajtic te ti balumile yu'un más ep chlic yich'ic volcol c'alal mi laj yoq'uesanic scornetaic ti yan oxvo' ti ch'ul abate-tique —xchi.

9

¹ Ti yo'obal ch'ul abate lic yoq'uesan uc ti scornetae. Ti c'alal laj yoq'uesane, laj quil jun to jp'ej c'anal p'ajem xa tal ti balumil. Ja' ch'ul abat. Ja' i'ac'bat ti sllaveil ti c'atimbaque. ² Lic sjambe sti' ti c'atimbaque. Te iloc' tal ep ch'ayil hech chaj c'u che'el ti ch'ayil chloc' ti bu muc'ta c'oq'ue. Imac ti osile yu'un ti iloc' tal ti ch'ayil te ti c'atimbaque. Hech chaj c'u che'el maquel osil ic'ot. ³ C'alal iloc' tal ti ch'ayile, iloc' tal uc ep c'ulub. Laj spuc sbaic ti balumil. I'ac'bat yabtel yu'un chti'van hech chaj c'u che'el chti'van tsec. ⁴ Ipasat ti mantal ti mu

me xixtanic ti vomoletique xchi'uc ti c'utic yan ts'umbil ti yoxique xchi'uc ti te'etique. Ja' no'ox i'ac'batic yabtel yu'un chilbajin ti much'utic mu yich'ojuc ti smarca ti Diose ti stibaique. ⁵ Muc x'ac'bat licensa yu'un tsmilic. Ja' no'ox yu'un ac'o yilbajinic ho'ob u. Ja' hech xc'uxul laj ya'yic ti crixchanoetique hech chaj c'u che'el chti'van tsec. ⁶ C'alal hech chc'ot ti pasel, tsa' c'u che'el chchamic ti crixchanoetique. Mu staic. Tsc'an xchamic, mu xu' yu'unic.

⁷ Ti c'ulube jun to ja' hech chaj c'u che'el ca' ti yich'oj smaquic yu'un chbat ti pleito ti yajvale. Ti sjole oy jun to scorona pasbil ti c'anal taq'uin. Ti sate ja' hech chaj c'u che'el sat vinic x'elan. ⁸ Ti stsotsil sjolique hech chaj c'u che'el sjol antsetic. Ti yee chtuch' yu'un ti ora ti c'usi chtuch'e hech chaj c'u che'el chti'van jti'vanej bolom. ⁹ Oy smacbil sbec'talic x'elan jun to pasbil ti taq'uin x'elan. Xtiriret chc'opoj ti xiq'ue hech chaj c'u che'el chc'opoj ep carretaetic nitbil yu'un ca' ti c'alal chbatic ti pleito. ¹⁰ Ti sneique hech chaj c'u che'el sne tsec chti'van. Hech ti sneic chlic yilbajinic ti crixchanoetique ho'ob u. ¹¹ Ti ajvalil yu'un ti c'ulubetique ja' ch'ul abat ono'ox ti sventainoj xa ti c'atimbaque. Ti ajvalile ja' Abadón sbi ti hebreo c'op, Apolión sbi ti griego c'op. Jmilvanej sbi c'alal jelavesbil.

¹² Ja' hech ti sba vuelta ti volol ti chich'ique. Sc'an to yan chib vuelta chich'ic.

¹³ Ti svaquibal ch'ul abate lic yoq'uesan uc ti scornetae. Ti c'alal laj yoq'uesane, laj ca'i oy jun chc'opoj te ti o'lol ti scajaneb smoton ti Diose, ja'

ti pasbil ti c'anal taq'uine ti te oy ti stojol ti Diose. Ti scajaneb smoton ti Diose oy sloc'tombail xulub vacax ti jujun esquinae. Ti o'lol ti bu loc'tabil ti xulub vacaxe te iloc' tal ti c'ope. ¹⁴ Hech i'albat ti svaquibal ch'ul abate ti yich'oj ti scornetae:

—Ba coltao ti chanvo' achi'iltaque ti te chucajtíc nopol uc'um Eufrates sbi —x'utat.

¹⁵ Te chucajtíc ti chanvo' ch'ul abatetique yu'un tsmalaic ti tsta yorail yu'un chbatic, yu'un chba smilic ticrixchanoetique. Yu'un ic'ot xa yorail, hech yu'un icoltaatic yu'un hech chba smilic ti crixchanoetique. Ti jujutos crixchanoetic jutuc mu sta o'lol ti chmilate. Hech tspas ti sjoylejal balumil. ¹⁶ Ep xchi'iltac ti chanvo'ique. Cajajtíc ti ca' ti xchi'iltaque. Laj ca'i jayvo'. Ja' chib ciento millón. Ep ti jyalel.

¹⁷ Hech x'elan ti ca'etique xchi'uc ti much'utic scajlebinojique ti ni'ac'bat jq'uele. Ti much'utic cajajtique oy smacbil yo'ntonic. Ti smacbil yo'ntonique tsoj xchi'uc yox xchi'uc c'on. Ja' tsoj hech chaj c'u che'el c'oc', yox hech chaj c'u che'el zafiro-ton, c'on hech chaj c'u che'el azufre. Ti sjol ti sca'ique ja' hech chaj c'u che'el sjol jti'vanej bolom. Yac'oj sba chloc' ti yeic c'oc' xchi'uc ch'ayil xchi'uc azufre. ¹⁸ Hech yu'un ti c'u yepal ti crixchanoetique ti jujutose, jutuc mu sta o'lol imilat. Hech laj spasbe ti jujutos ti crixchanoetique. Ja' imilatic yu'un ti c'oq'ue xchi'uc ti ch'ayile xchi'uc ti azufree ti iloc' ti ye ti ca'etique. ¹⁹ Ti ca'etique ma'uc no'ox imilvan ti yee. Ja' imilvan uc ti snee. Ti snee ja' orachon x'elan, oy sjol chti'van.

²⁰ Ti crixchanoetique ti muc xmilatique, manchuc mi laj yilic ti imilat ti xchi'iltaque, muc

sutes yo'ntonic yu'un ti c'utic chopol tspasique. Mu sc'an spajes sbaic ti yu'un tspasic ti muc' ti pucujetique. Mu sc'an scomesic ti yajsantoique ti pasbil ti c'anal taq'uine, ti saquil taq'uine, ti cobre taq'uine, ti tone, ti te'e, ja' ti mu cuxuluque, ti mu xa'yic c'ope, ti mu xanavique. ²¹ Muc sutes yo'ntonic ti oy smulique yu'un ti imilvanique, ti laj spasbe yabtel ti jpicch'ich'e, ti imulivajique, ti i'elc'ajique.

10

Ja' sc'opilal ti ch'ul abate ti yich'oj ti biq'uit hune

¹ Ni'ac'bat jq'uel uc iyal ti balumil totil ch'ul abat. Pixbil ti toc iyal. Oy me'q'uinobal ti sba sjol. Oy squeval sat hech chaj c'u che'el squeval ti c'ac'ale. Ti yacane chtil hech chaj c'u che'el c'oc'. ² Stsacoj ti sc'ob biq'uit hun. Balbil ti hune. Mu yich'ojuc sello ti hune. Ti sbats'ic'ob'acane ja' laj stec' ti nabe. Ja'uc ti sts'ete laj stec' ti balumile. ³ Tsots ic'opoj hech chaj c'u che'el ch-avan jti'vanej bolom. C'alal laj yo'nton c'opojuc, i'avan ti hucub chavuque. ⁴ Chc'opoj ti chavuque. Hech yu'un c'alal laj avanuc, jc'an jts'iba ti hun ti c'usi laj yal ti chavuque. Laj ca'i oy much'u chc'opoj ti vinajel. Hech laj yalbun:

—Mu me much'u chavalbe ti c'usi laj yalic ti hucub chavuque. Mu me xats'iba ti hun —xiyutun.

⁵ Ti ch'ul abate ti te sjamoj ti yacane stec'oj ti nabe xchi'uc ti balumile, laj stoy sc'ob, ja' ti sbats'ic'obe. ⁶ Laj sva'an ti rextico ti Diose, ja' ti cuxul sbatel osile, ja' ti laj spas ti vinajele xchi'uc scotol ti c'utic te oye, ja' ti laj spas ti balumile

xchi'uc scotol ti c'utic li'oye, ja' ti laj spas ti nabe xchi'uc scotol ti c'utic te oye. Hech laj yal:

—Laj xa sta yorail. ⁷ Hech c'alal chlic yoq'uesan scorneta ti sucva'al ti jchi'ile te chvinaj ti c'u che'el snopoj ono'ox ti yo'nton ti Diose ti mu to cha'ibeic sjam ti crixchanoetique, ja' ti c'u che'el icholbat ti j'alc'opetique ti vo'one, ja' ti laj yac' sbaic ti abatinel yu'une —xchi ti totil ch'ul abate.

⁸ Ti Cajvaltique ti laj sc'oponun tal ti vinajel ti jbaele laj ca'i, ja' laj xcha'c'oponun yan vuelta. Hech laj yalbun:

—Batan, ba tsaco ti biq'uit hune, ja' ti mu'yuc sello yich'oje ti stsacoj ti sc'ob ti ch'ul abate ti ja' te stec'oj ti nabe xchi'uc ti balumile —xiyutun.

⁹ Hech yu'un ba jc'opon ti ch'ul abate, laj jc'ambe ti biq'uit hune. Hech laj yalbun:

—Ich'o, bic'an. Chi' chava'i hech chaj c'u che'el ajapom. Ch'a chava'i c'alal chaquebta —xiyutun.

¹⁰ Hech yu'un laj jtsac ti biq'uit hune ti te oy ti sc'ob ti ch'ul abate, laj jbic'. Chi' laj ca'i hech chaj c'u che'el ajapom. C'alal laj jquebta, ch'a laj ca'i.

¹¹ Hech ni'albat:

—Ti hune ti laj abiq'ue, ja' señail ti ta to me xats'ibabe sc'opilal yan ep vocol ti chich'ic ti crixchanoetique ti jaylajuntos ti oyic ti balumile xchi'uc ti ajvaliletic yu'unique —xiyutun.

11

Ja' sc'opilal ti cha'vo'ique ti chchol sc'op Dios te ti Jerusalén

¹ Hech yu'un ni'ac'bat jch'ix aj hech chaj c'u che'el metro sventa yu'un oy c'usi ti jp'istic. Hech ni'albat:

—Ba p'iso c'u smuc'ul ti templo cu'une te ti Jerusalén xchi'uc ti bu ti scajaneb jmotone. Tuso me uc jayvo' ti achi'iltaque ti te chiyalbucun vocol te ti templo yu'un mu'yuc much'u ep ti chiyalbucun vocol ti jtojole. ² Mu me xatsac ti venta ti amac' yu'un ti temploe. Mu me xap'is yu'un laj xa cac'be ti sc'obic ti yanlum crixchanoetique. Yu'un ti jteclum Jerusalem, ja' ti tsots sc'opilal avu'unique, o'lol xchanibal habil te chnaquic o ti yanlum crixchanoetique, te chixtanic. ³ Ti jtac batel cha'vo'ic. Te chc'otic ti Jerusalén yu'un chc'o yalbe ti achi'iltaque, ho'oxuc ti judiooxuque, ti c'usi jc'an xcalbee. Slapojic ic'al poc' chanavic batel, ja' señail ti ac'o sutes yo'ntonic yu'un ti smulique ti achi'iltaque. Ti cha'vo'ique hal chchol ti jc'ope. Ja' chchol o'lol xchanibal habil—xiyutun.

⁴ Ti cha'vo'ique ja' hech chaj c'u che'el cha'tec' oliva-te', ja' hech chaj c'u che'el chib candelero ti te oyic ti stojol ti Diose, ja' ti Yajval scotol ti balumile. ⁵ Mi oy much'u sc'an chilbajin ti cha'vo'ique, chloc' c'oc' ti yeic. Hech tsmilic ti yajcontraique. Hech tsmilic ti much'u sc'an chilbajinat yu'une. ⁶ Ti cha'vo'ique ac'bil sp'ijil yu'un hech xu' tspajes ti ho'e te ti vinajel hech mu xtal ho' ti balumil c'alal yac'oj sba chcholic ti c'usi ch-albatic yu'un ti Diose. Ac'bil sp'ijil uc yu'un xu' tsc'atajes ti ch'ich' ti uc'umetique, xu' chac'be xchamel ti crixchanoetique, ti jayib vuelta tsc'an yo'ntonic ti chac'be xchamel ti crixchanoetique. ⁷ C'alal mi laj sta yorail ti jayib c'ac'al chchol ti sc'op ti Diose ti cha'vo'ique, chloc' tal ti c'atimbac ti jti'vanej bolome. Ja' tspas pleito xchi'uc. Ja' tsalbil chc'otic ti cha'vo'ique. Ja' chmilatic yu'un

ti bolome.

⁸ Ti cha'vo'ique te chcom sbec'talic te ti calle te ti Jerusalén yo' bu imilat ti cruz ti Cajvaltique. Ti sventa ti Ch'ul Espíritue ti jna'tic ti co'ol yo'ntonic ti jchi'iltac ti te nacajtique xchi'uc ti much'utic nacajtic ti Sodoma xchi'uc ti Egipto ti vo'one chil ti Diose. ⁹ O'lol xchanibal c'ac'al chq'uelilambat sbec'talic yu'un ti jaylajunchop crixchanoetic ti li' ti balumile. Mu xaq'uic licensa yu'un ti ac'o mucatuc ti ora. ¹⁰ Ti much'utic oyic ti balumile nichim no'ox yo'ntonic yu'un ti imilatic xa ti cha'vo'ique. Tspasbeic sq'uinal. Chac'be sbaic smotonic yu'un ti icham xa ti cha'vo'ique yu'un ep itijbat yo'ntonic yu'unic c'alal cuxajtic toe. ¹¹ C'alal i'ech' ti o'lol xchanibal c'ac'ale, ti cha'vo'ique icha'cusesat yu'un ti Diose, hech laj jq'uel. Hech iliquic, laj sva'an sbaic. Scotol ti much'utic laj sq'uelique, toj xi'el ic'otic. ¹² Ti cha'vo'ique laj ya'i oy tsots chc'opoj ti vinajel. Hech i'albatic:

—Muanic tal li'i —x'utatic.

Ti yajcontraique te va'ajtic laj sq'uelic imuic batel ti vinajel xchi'uc toc ti cha'vo'ique. ¹³ Ti ora tsots inic ti balumile. Ja' ijin ti naetic te ti jteclum Jerusalén. Mi oyjmil ti naetique, ijin cien. Baluneb ciento lec icom. Hucmil ti vo' ichamic ti crixchanoetic c'alal inic ti balumile. Ti yantique toj xi'el ic'otic. Laj yalbeic vocol ti stojol ti Diose ti te nacal ti vinajele.

¹⁴ Ja' hech ti xchibal vuelta ti vocole. Po'ot xa chtal ti yoxibal vuelta.

Ja' sc'opilal ti sucubal ch'ul abate ti lajyoq'uesan ti scornetae

¹⁵ Ti sucubal ch'ul abate lic yoq'uesan uc ti scor-
netae. Oy tsots ic'opojic ti vinajel. Hech laj yalic:
Laj xa sta yorail ti ilaj xa yabtel ti totil ajvaliletic te
ti balumile.

Lic xa spas mantal ti balumil ti Diose xchi'uc ti
much'u t'ujbil yu'une, ja' ti Cristoe.

Ja' tspas mantal sbatel osil,

xchiic. ¹⁶ Ti veinticuatro totiletique ti te nacajtic ti
snaclebic te yo' bu oy ti Diose, hech lic spatan sbaic
ti stojol. Iequilc'opojic yu'un ti Diose. ¹⁷ Hech laj
yalbeic:

Cajvaltuc Dios, ho'ot jelaven ap'ijil hech scotol xu'
avu'un.

Ho'ot atalel cuxulot.

Hocol avalbuntutic ti lic xa apas mantal atuc.

Atuc aventainoj scotol.

¹⁸ Scotol ti much'utic muc xch'unic ti ac'opec hovil
ti laj stoy sbaic ti atojol.

Ista xa yorail ti chavac'be castigo.

Ista xa yorail ti ch-ich'bat sc'op ti much'utic
chamenic xae ti muc xch'un ti ac'opec.

Ista xa yorail ti chavac'be smotonic ti much'utic
i'abtejic avu'une, ja' ti j'alc'opetic avu'une,
xchi'uc ti much'utic chaspasot ti muq'ue.

Mi tsots mi mu tsotsuc yabtel yich'oijic, ja'
chavac'be smotonic.

Ista xa yorail ti ch'ayel chbatic avu'un ti much'utic
laj sbolibtasbe yo'ntonic ti crixchanoetique
te ti balumile,

xchiic ti stojol.

¹⁹ Ti ora ijam ti templo yu'un ti Diose te ti vinajel
laj quil. Te ivinaj ti yut templo ti arca yu'un ti

tratoe. Chleblej tselov. Oy c'usi tsots chc'opoj. Ch-avan chavuc. Inic scotol. Ep muc'ta bot ital.

12

Ja' sc'opilal ti antse xchi'uc ti dragone

¹ Te ivinaj ti vinajel señail ti tsots sc'opilale. Te ivinaj jun ants. Ja' sc'u' ti c'ac'ale, stec'oj ti ue. Ti coronae ti te ti sjole ja' lajcheb c'analetic. ² Slicoj yol ti antse. Ilic xa ti xc'uxul xch'ute. Ch-avan ti antse scoj ti c'ux xch'ut cha'ie yu'un chcol xa ti alajel. ³ Oy yan señail ivinaj uc te ti vinajel. Te oy jcot chon jun to iguana x'elan pero más muc'. Dragón sbi ti chone. Tsoj ti dragone. Hucp'ej ti sjole. Lajunch'ix ti xulube. Oy corona ti jujup'ej sjole. ⁴ Laj smey ti c'analetic ti sne, hech laj sten yalel ti c'analetique. Jutuc mu sta o'lol ti c'analetique ti laj sten yalele. Ti dragone te cocol ti stojol ti antse ti po'ot xa chcol ti alajele. Yu'un sc'an sti'be yol c'alal mi i'ane. ⁵ I'an yol ti antse. Querem laj yac'. Ti yole ja' ac'bil yabtel yu'un tspas ti mantal scotol crixchanoetic. Persa chch'umbat smantal. Ti yol ti antse ti ora i'ic'at muel ti stojol ti Diose ti te nacal ti muc'ta naclebale. ⁶ Ti antse chjativ ti xocol balumil yo' bu smeltsanoj ti Diose ti bu chnaquie. Te chmac'linat yu'un ti Diose o'lol xchanibal habil.

⁷ Patil ilic muc'ta pleito te ti vinajel laj jq'uel. Te oy ti vinajel jun totil ch'ul abat, Miguel sbi. Ti Miguele xchi'uc ti ch'ul abatetic ti tspasatic ti mantal yu'un ti Miguele, ja' laj spasic pleito xchi'uc ti dragone. Ti dragone ja' chcoltaat yu'un ti abatetic yu'une. ⁸ Ti dragone xchi'uc ti abatetic yu'une tsalbil ic'otic, muc xu' yu'unic ti te chcomic te ti

vinajel. ⁹ Hech yu'un j'ech'el itenatic loq'uel yal tal ti vinajel ti dragone laj quil. Mu xa xu' ch-ochic o. Ja' ti chon ono'oxe ti yac'oj sba tslo'la scotol crixchanoetic ti balumile, ja' ti totil pucuje, ja' ti Satanás sbie. Hech j'ech'el itenatic yal tal ti balumil xchi'uc ti abatetic yu'une.

¹⁰ Hech yu'un laj ca'i oy tsots chc'opojic te ti vinajel. Hech laj yalic:

—Laj xa sta yorail chcoltavan ti Dios cu'untique. Chvinaj ti jelaven sp'ijile, chlic spas mantal stuc. Ch-och ti pas mantal ti much'u t'ujbil yu'une, ja' ti Cristoe, yu'un itenat xa loq'uel ti Satanase ti ja' tsa'ilambe smul ti quermanotique ti te oyic ti balumile. Ti c'ac'al ti ac'ubal laj sa'be smulic ti stojol ti Dios cu'untique. ¹¹ Ja' tsalbil ic'ot xa yu'unic ti sventa ti icham yu'unic ti Cajvaltique, ti sventa uc ti jamal laj yalic ti xch'unojique. Yu'un mu xc'uxubin sbaic. Mu xi'ic mi chmilatique.

¹² Hech yu'un nichim no'ox co'ntontic, ho'ucutic ti li'oyucutic ti vinajele. Ja' uts sbaic ti te nacajtic ti balumile xchi'uc ti mare, yu'un j'ech'el iyal xa batel ti totil pucuje. Liquem sjol ti ora to yu'un tsna' ti mu xa epuc c'ac'al xu' ch-abteje —xchi.

¹³ Ti c'alal laj yil ti dragone ti j'ech'el itenat yal tal li' ti balumile, hech lic yilbajin ti antse, ja' ti querem laj yaq'ue. ¹⁴ Ti Diose laj yac'be chib xic' ti antse hech chaj c'u che'el xic' muc'ta xique yu'un hech ac'o viluc loq'uel te ti stojol ti dragone. Hech chbat ti antse ti xocol balumil yo' bu chmac'linat yu'un ti Diose o'lol xchanibal habil. ¹⁵ C'alal laj yil ti dragone ti chjatav xa ti antse, hech iloc' tal ep ho' ti ye ti dragone, uc'um x'elan, yu'un ac'o batuc ti uc'um ti antse. ¹⁶ Ti Diose laj scolta ti antse.

Laj sjav ti balumile, hech i'och batel ti yut balumil ti ho'e ti iloc' ti ye ti dragone. Hech icol batel ti antse ti sc'opilal ono'ox chbate. ¹⁷ Hech yu'un i'ilin ti dragone yu'un ti tsalbil ic'ote, hech ba spas pleito xchi'uc ti yalabtac ti antse ti t'ujbilic ti ta to xcolique. Ja' ti much'utic xch'unojbeic smantal ti Diose li' ti balumile, ti yac'oj sba xcholbeic sc'opilal ti Jesucristoe.

13

Ja' sc'opilal ti cha'cot jti'vanej bolome

¹⁻² Ti dragone laj scotan sba ti hi' te ti ti'nab. Laj jq'uel iloc' tal ti nab jun to jcot jti'vanej bolom x'elan. Chopol ti q'uelel chijxi' yu'un. Hucp'ej ti sjole. Lajunch'ix ti xulube. Oy lajuneb scorona, jujun scorona jujuch'ix xulub. Te ts'ibabil ti ju-jup'ej sjole sbi stuc. Ti c'u che'el ts'ibabile ja' tstoy sba ti stojol ti Diose. Ti sc'ob yacane ja' hech chaj c'u che'el sc'ob yacan ti osoe. Ti yee ja' hech chaj c'u che'el ye jti'vanej bolom. Ti dragone laj yac'be sp'ijil hech chaj c'u che'el sp'ijil stuc. Laj yac'be spas mantal hech chaj c'u che'el tspas mantal stuc. Tsots yabtel laj yich' ti jun to bolom x'elane. ³ Laj jq'uel ti yajem jp'ej sjol. Ta yutsil chcham ti hechuque. Pero ichop xa ti bu yajeme. Scotol crixchanoetic ich'ay yo'ntonic yu'un ti ichope, hech yu'un laj sts'acliic batel. ⁴ Ti crixchanoetique ilequilt'opojic yu'un ti dragone yu'un ti laj yac'be yabtel yu'un tspas mantal ti jun to bolom x'elane. Ilequilt'opojic uc yu'un ti jun to bolom x'elane. Hech laj yalic:

—Mu'yuc much'u hech tsots yabtel yich'oj hech chaj c'u che'el ti bolome. Mu'yuc much'u stsalat yu'un —xchiic.

⁵ Ti Diose laj yac' c'opojuc ti jun to bolom x'elane. Ep lic stoy sba. Ep ichopolc'opoj yu'un ti Diose. Ti Diose laj yac' licencia yu'un tspas mantal o'lol xchanibal habil. ⁶ Ep ichopolc'opoj yu'un ti Diose. Laj yixtambe sbi ti Diose. Chopol ic'opoj yu'un ti stemplo ti Diose xchi'uc ti much'utic batemic xa te ti vinajele. ⁷ Ti Diose laj yac' licencia ti ac'o spas pleito ti bolome xchi'uc ti much'utic ch'umbil ti sc'ope li' ti balumile. Laj yac' licencia ti Diose ti ac'o tsalatuc ti xnich'nabe yu'un ti bolome. Ti bolome ti Diose laj yac'be licencia yu'un tsventain ti jaylajuntos crixchanoetic ti li'oyic ti balumile. ⁸ Scotol ti much'utic li'oyic ti balumile, ja' ti mu p'ejambiluc sbiic ti c'alal mu to chlic ti balumile te ti hun sventa cuxlejal sbatel osile, ja' laj squeejan sbaic ti stojol ti bolome. Ja'uc ti much'u p'ejajtic ti hun sbiic ti sventa chcuxiic sbatel osile, ti ja' yich'oj ti Ch'iom Carneroe, ja' ti imilate, ja' ti icha'cuxi xae, ja' muc squeejan sbaic ti stojol laj quil.

⁹ A'yo me ava'yic acotolic. ¹⁰ Ti much'u chchucvane ta ono'ox yich' chuquel stuc. Ti much'u chmilvane ta ono'ox xmilat stuc. Hech yu'un ti much'utic tspasic ti muc' ti Diose ti li'oyic ti balumile ti c'alal ti yorail ti hech vocole, tsc'an ti oy stsatsal yo'ntonic, tsc'an ti chch'unic ti ta ono'ox xcolic sbatel osile.

¹¹ Patil laj jq'uel iloc' tal ti balumil yan jcot jti'vanej bolom. Chijxi' yu'un uc. Chib ti xulube ja' hech chaj c'u che'el xulub carnero. Ti c'alal ic'opoje, ja' hech chaj c'u che'el sc'op ti dragone.

¹² Co'ol tsots yabtel yich'oj hech chaj c'u che'el ti primero jti'vanej bolome. Ja' lic pasvanuc ti mantal. Tspas ti mantal ti much'utic li' nacajtic ti balumile yu'un ac'o ba xch'umbeic smantal ti primero jti'vanej bolome, ja' ti chopen xa ti sjole ti bu yajeme. ¹³ Ja' ti bolom ti patil ivinaje tspas ep jchop o abteletic. Ihu' yu'un laj sten yalel ti balumil c'oc'. Ti crixchanoetique laj sq'uelic ti hech iyal ti c'oq'ue. ¹⁴ Hech yu'un ti xcha'cotel bolome ti Diose laj yac'be spas ep jchop o abteletic te ti stojol ti primero jti'vanej bolome. I'ac'bat licencia uc yu'un tspas ti mantal ti crixchanoetique ti ac'o spasbeic sloc'tombail ti primero jti'vanej bolome, ja' ti laj yich' milel ti espadae muc xcham. ¹⁵ Ti Diose laj yac' licencia ti ac'o cuxiuc ti sloc'tombail ti primero jti'vanej bolome, hech lic c'opojuc ti sloc'tombaile. Hech lic yal mantal:

—Ac'o milatuc scotol ti much'utic mu squejan sbaic ti jtojol —xchi—. ¹⁶ Ac'o yich'be smarca ti totil cu'une ti ja' sloc'tombailune scotol crixchanoetic, mi muc', mi biq'uit, mi jc'u lej, mi me'on, mi libre oyic, mi oyic ti mozoil. Ja' no'ox chich' ti sbats'ic'ob o ti stiba —xchi—. ¹⁷ Ja' no'ox xu' chmanolaj xu' chchonolaj ti much'utic yich'ojic ti smarcaique —xchi.

Ti smarcaique ja' ti sbi ti primero jti'vanej bolome o ti snúmero ti primero jti'vanej bolome. ¹⁸ Ja' no'ox ti much'utic p'ijuben ti sventa Dios ja' no'ox xu' cha'ibe sjam ti oy snúmero ti primero jti'vanej bolome. Snúmero no'ox crixchano. Ja' seiscientos sesenta y seis ti snúmeroe.

14

Ja' sc'opilal ti iq'uejinic ciento cuarenta y cuatro ti mil ti vo'

¹ Patil laj quil te va'al ti ba vits ti Ch'iom Carneroe. Ja' Si6n sbi ti vitse. Te xchi'inoj ciento cuarenta y cuatro ti mil ti vo', ja' ti ts'ibabil ti stibaic ti sbi ti Ch'iom Carneroe xchi'uc ti sbi ti Stote, ja' ti Diose. ² Laj ca'i oy chc'opoj ti vina-jel hech chaj c'u che'el chc'opoj nojelal uc'um, hech chaj c'u che'el tsots ch-avan chavuc, hech chaj c'u che'el mi tstijic yarpaic ep crixchanoetic. ³ Ja' ti ciento cuarenta y cuatro ti mil ti vo'e ti tsq'uejintaic ach' q'uejoj te ti stojol ti Diose xchi'uc ti stojol ti chanvo'ique, xchi'uc ti stojol ti totiletique. Mu'yuc much'u yan sna' ti q'uejoje, ja' no'ox ti ciento cuarenta y cuatro ti mil ti vo' ti icoltaatic xa loq'uel li' ti balumile. ⁴ Ja' ti much'utic muc sta smulic ti stojol yan antsetic yu'un jun yo'ntonic ti stojol ti Diose. Yu'un ja' no'ox laj sts'aclic ti Ch'iom Carneroe. Hech yu'un it'ujatic loq'uel ti o'lol ti crixchanoetique yu'un hech sba snich'on Dios ic'otic. Ja' sba snich'on ti Ch'iom Carneroe ic'otic uc. ⁵ Ti c'utic laj yalique puru meles. Mi jutuc mu'yuc bu itabatic smulic.

Ja' ti c'usi laj yal ti oxvo' ch'ul abatetique

⁶ Laj quil ivil batel ti o'lol vinajel jun ch'ul abat. Ja' chba xchol ti lequil ach' c'ope ti mu xla j sc'opilal sbatel osile. Ja' chba xcholbe ya'yic ti jaylajuntos crixchanoetic ti te oyic ti sjoylejal balumile. ⁷ Tsots ic'opoj, hech laj yalbe:

—Xi'ic ti Diose. Pasic me ti muc' yu'un ista xa yorail ti ch-ich'bat sc'op scotol crixchanoetic yu'un

smulic. Quejano me abaic ti stojol yu'un ja' laj spas ti vinajele ti balumile ti nabe xchi'uc ti butic chloc' tal ti ho'e —xchi.

⁸ Ital yan ch'ul abat laj quil. Ja' xchibal xa. Hech laj yal:

—Ta xa xjin scotol ti much'utic te nacajtic ti jteclum Babiloniae, ja' ti muc' scuyojo sbaique, ja' ti laj xchibajesbe yo'ntonic scotol crixchanoetic ti stojol ti Diose, ti hech ba xch'unic santoetic yu'unic, ti hech ibic'taj yo'ntonic yu'un taq'uin yu'unic —xchi.

⁹ Ital yan xch'ul abat. Ja' yoxibal xa. Tsots ic'opoj uc, hech laj yal:

—Scotol ti much'utic tspace ti muc' ti jti'vanej bolome xchi'uc ti sloc'tombaile, mi chich' ti stiba mi ti sc'ob ti smarca ti jti'vanej bolome, ¹⁰ ja' ch-ac'bat castigo uc yu'un ti Diose yu'un ilinem ti stojol. Tsots ti jyalel ti castigo ti ch-ac'bate. Ja' ep chich' vocol ti c'oc' yo' bu chtil azufre. Te ti jq'uelbetutic svocol ho'ontutic ti yabatuntutic ti Diose. Te tsq'uel uc ti Ch'iom Carneroe. ¹¹ Sbatel osil chloq'uilan xch'ayilal ti c'oq'ue yo' bu chich'ic ti vocole. Ti c'ac'al ti ac'ubal mi jutuc mu xcux yo'ntonic ti much'utic laj space ti muc' ti jti'vanej bolome xchi'uc ti sloc'tombaile, ja' ti much'utic yich'ojbeic sbi ti bolome ti sc'ob mi stiba. ¹² Hech yu'un ti much'utic lecubtasbil yo'ntonic yu'un ti Diose ti te oyic ti balumile tsc'an ti oy stsatsal yo'ntonic. Ac'o xch'umbeic smantal ti Diose, jamal ac'o yalic ti xch'unojbeic sc'op ti Jesuse —xchi ti ch'ul abate.

¹³ Laj ca'i oy chc'opoj te ti vinajel. Hech laj yalbun:

—Hech me chats'iba ti hun: “Nichim no'ox yo'ntonic sbatel osil ti much'utic oyic ti stojol ti Diose ti c'alal chchamique” —xiyutun—. “Melel ti nichim yo'ntonique yu'un chcux yo'ntonic. Mu xa x'abtejic yu'un tsacbil ti venta ti c'u che'el i'abtejique” xchi ti Ch'ul Espíritue —xiyutun ti much'u laj sc'oponun te ti vinajele.

Ja' sc'opilal ti jun to ja' yorail c'ajoj ya'yel ti balumil

¹⁴ Laj quil te oy jun toc. Sac ti toque. Oy much'u te nacal ti toc, jun to crixchano x'elan. Oy scorona ti sjol. Pasbil ti c'anal taq'uin ti scoronae. Stsacoj ti sc'ob hoz. Oy ye ti hoze. ¹⁵ Oy ch'ul abat iloc' tal ti templo te ti vinajel laj quil. Tsots lic c'opojuc, hech laj yalbe ti much'u te nacal ti toque:

—Cupo xchi'uc ahoze ti atrigoe yu'un ista xa yorail scupel. Yu'un itaquij xa ti atrigoe —xchi.

¹⁶ Hech yu'un ti much'u te nacal ti ba toque lic scup ti strigoe ti sjoylejal balumil. Ti trigoe ja' señail ti much'utic ti xch'unojbeic sc'op ti Diose ti te oyic ti balumile.

¹⁷ Oy yan ch'ul abat iloc' tal ti templo te ti vinajel laj quil. Yich'oj soz uc. Oy lec ye uc ti soze. ¹⁸ Te yo' bu ti scajaneb smoton ti Diose te ti vinajel iloc' tal yan ch'ul abat, ja' ti sventainoj ti c'oc' te ti scajaneb smoton ti Diose. Tsots lic c'opojuc, hech laj yalbe ti much'u yich'oj ti hoz ti oy lec yee:

—Tuch'o xchi'uc ti ahoze ti sat ti uvate'e te ti balumile, tsobo tal yu'un itoc'onaj xa ti sate —xut. Ti sat ti uvate'e, ja' señail ti much'utic mu spasic ti muc' ti Diose ti te oyic ti balumile.

¹⁹⁻²⁰ Hech yu'un ti ch'ul abate lic xtuch' xchi'uc soz ti sat ti uvate'e li' ti balumile. Laj stsob tal

ti sat uvate'e. Laj sten ochel ti yut ti jombil tone yo' bu tsloq'uesbeic ya'lel sat ti uvate'e te ti spat macte'ton yu'un ti jteclum Jerusalene. Hech lic steq'ueic yu'un tst'usic yu'un ac'o loc'uc ti ya'lele. Ma'uc ya'lel sat uvate' iloc'. Ja' puru ch'ich' ti iloq'ue. Ja' yu'un oy ti pleitoe. Ti ch'ich'e asta itaat ti sfreno ti sca'ique. Oxib ciento kilómetro ixanav batel ti ch'ich'e.

15

Ja' sc'opilal ti hucvo' ch'ul abatetic ti yich'ojic ti hucub castigoe

¹ Laj quil yan señail te ti vinajel. Yan x'elan, chch'ay co'ntontic yu'un. Te oy hucvo' ch'ul abatetic ti ch-ac'batic yich'ic jujun castigo. Ja' sla-jeb ti castigoe yu'un te tsts'aqui scotol ti yilintael ti crixchanoetique yu'un ti Diose.

² Laj quil uc jun to nab x'elan pasbil ti espejo x'elan. Oy c'oc' te chtil uc. Te va'ajtic nopol ti'nab scotol ti much'utic ihu' yu'unic muc spasic ti muc' ti jti'vanej bolome xchi'uc ti sloc'tombaile, ti muc xich'beic ti smarcaiique, ja' ti snúmero o ti sbi ti bolome. Te va'ajtic yich'ojic yarpaic ti i'ac'batic yu'un ti Diose. ³ Te chq'uejinic. Chq'uejinic hech chaj c'u che'el iq'uejin ti Moisesse ti c'alal icoltaatic loq'uel ti mozoil te ti Egipto xchi'uc ti jtatamoltique ti vo'one, ho'ucutic ti co'ol judioucuc-tic xchi'uque. Ti q'uejoje ja' ti laj yalbeic sc'opilal ti jelaven sp'ijil ti Diose. Ja' no'ox hech ti much'utic ti yich'ojic yarpaic ti laj jq'uele, ja' laj yalbeic sc'opilal ti jelaven sp'ijil ti Ch'iom Carneroe. Hech iq'uejinic:

Cajvaltíc Dios, jelaven ap'ijil atuc.

Scotol xu' avu'un chapas.

Jun no'ox yutsil scotol avabtel.

Toj ti c'usi chapase.

Melel ti ac'ope.

Ho'ot ajvalilot atuc sbatel osil.

⁴ Scotolic chlic xi'uc ti atojol, Cajval.

Scotolic chlic yal ti ho'ot atuc ajvalilot yu'unic.

Yu'un atuc no'ox toj avo'nton.

Yu'un hech avaloj ono'ox ti ac'op, hech yu'un scotol crixchanoetic chlic yalic ti toj chachapanvane,

xchiic.

⁵ Patil laj quil te ti vinajel laj sjamic ti yut temploe, ja' ti jelaven ch'ul cuarto sbie yo' bu chc'oponatic yu'un ti Diose. ⁶ Iloq'uic ti yut templo ti hucvo' ch'ul abatetique ja' ti ch-ac'batic yich'ic ti hucub castigoe. Sac sc'u' slapojic. Puru pino poc' ti sc'u'ique. Chquevan ti sc'u'ique. Oy xincha xchucoj ti sti' yo'ntonique. Pasbil ti c'anal taq'uin ti xinchaique. ⁷ Hech yu'un jun, ja' ti chanvo'ic xchi'uque, lic yac' hucub taza. Pasbil ti c'anal taq'uin ti tazaetique. Ja' i'ac'bat ti hucvo' ch'ul abatetique. Jujun taza laj yich' jujun. Ti tazaetique ja' te nojem ti yilintael ti crixchanoetique yu'un ti Diose, ja' ti stalel cuxul sbatel osile. ⁸ Inoj ti ch'ayil ti temploe. Ja' señail ti muc' ti Diose ti jelaven sp'ijile. Mu'yuc much'u xu' ch-och xa ti templo. Ja'to mi ilaj sc'opilal ti hucub castigoe ti yich'ojic ti hucvo' ch'ul abatetique, ja'to xu' ch-ochic.

16

Ja' sc'opilal ba malic ti balumil ti castigo ti chcac'be ti crixchanoetique ti te tic'ajtic ti hucub taza ti avich'ojiqie, x'utatic

¹ Laj ca'i tsots chc'opoj ti Diose te ti templo te ti vinajel. Hech laj yalbe ti hucvo' ch'ul abatetique:

—Batanic, ba malic ti balumil ti castigo ti chcac'be ti crixchanoetique ti te tic'ajtic ti hucub taza ti avich'ojiqie —xut.

² Hech iyal tal ti jun ch'ul abate, tal smal ti balumil ti castigo ti te tiq'uul ti stazae. Hech ilic ep chin ti sbec'talic ti much'utic ti yich'ojbeic ti smarca ti jti'vanej bolome, ja' ti laj squejan sbaic ti stojol ti sloc'tombaile. Tu ti jyalel ti sbec'talique scoj ti chine. Ep c'ux laj ya'yic.

³ Iyal tal ti xchibal ch'ul abate, tal smal ti nab ti castigo ti te tiq'uul ti stazae. Hech ic'ataj ti ch'ich' ti nabe. Jun to xch'ich'el anima x'elan. Hech icham scotol ti c'utic cuxajtic te ti nab.

⁴ Iyal tal ti yoxibal ch'ul abate, tal smal ti uc'umetic xchi'uc ti butic chloc' tal ti ho'e ti castigo ti te tiq'uul ti stazae. Hech ic'ataj ti ch'ich'. ⁵ Laj ca'i chc'opoj ti ch'ul abate, ja' ti sventainoj ti ho'e. Hech laj yal:

—Toj avo'nton, Cajval, toj chachapanvan, ho'ot ti atalel cuxulote, ho'ot ti li'oyot ti ora to, ti te oyot ti vo'one uc. ⁶ Yu'un laj smilic ti much'utic oyic ti atojole xchi'uc ti much'utic j'alvanej avu'une, hech yu'un laj xa avac'be ch'ich' yu'un ac'o yuch'ic. Ja' hech tsc'an ti ch-ac'batique —xchi ti ch'ul abate.

⁷ Laj ca'i oy chc'opoj te ti scajaneb smoton ti Diose. Hech laj yal:

—Melel ti toj chachapanvan, Cajvaltic Dios, ho'ot ti jelaven ap'ijile ti scotol xu' avu'une. Chc'ot ti pasel ti c'u che'el laj avale —xchi.

⁸ Ti xchanibal ch'ul abate laj smal ti sba ti c'ac'ale ti castigo ti te tiq'uul ti stazae. Hech lic chic'atuc ti crixchanoetique yu'un ti c'ac'ale. ⁹ Ti c'alal chc'ac' cha'yic ti crixchanoetique, chopol lic yalbeic sc'opilal ti Diose, ja' ti sventainoj scotol avi castigo li'to. Muc sutes yo'ntonic yu'un ti smulique, muc spasic ti muc' ti Diose.

¹⁰⁻¹¹ Ti yo'obal ch'ul abate ba smalbe ti bu ti mero scotleb ti jti'vanej bolome ti castigo ti te tiq'uul ti stazae. Hech puru ic' osil ic'ot ti sjoylejal balumil yu'un li' ti balumile yac'oj sba tspas mantal ti jti'vanej bolome. Ti crixchanoetique yu'un ti ep c'ux cha'yic ti jyalel ti xchinique, hech lic sti'ilanic yoq'uic, hech lic yut ti Diose ti te oy ti vinajele. Muc sutes yo'ntonic yu'un ti c'usi chopol spasojique.

¹² Ti svaquibal ch'ul abate tal smal ti ba muc'ta uc'um Eufates sbi ti castigo ti te tiq'uul ti stazae. Hech i'ul ti uc'ume. Hech ijam sbe ti ajvaliletique ti chtalic ti sloq'ueb c'ac'ale yu'un chtal spasic pleito.

¹³ Laj quil iloq'uic tal ti yeic ti dragone xchi'uc ti primero jti'vanej bolome xchi'uc ti xchibal jti'vanej bolome oxvo' pucuj. Iloc' tal jujun pucuj ti yeic. Jun to ch'uch' x'elan ti pucujetic. Ti xchibal jti'vanej bolome, oy sbi uc nophibal j'alc'op. ¹⁴ Ja' ti pucujetic ti iloc' ti yeique ja' tspace jchop o abteletic. Chba stsobic tal scotol ti totil ajvaliletic ti sjoylejal balumil xchi'uc ti yajsoldadoc yu'un ac'o tal spasic pleito xchi'uc ti Diose, ja' ti jelaven sp'ijile. Yu'un ista xa yorail hech

chaj c'u che'el yaloj ti Diose. ¹⁵ Yu'un hech yaloj ono'ox ti Diose: “A'yo me ava'yic. Hech chaj c'u che'el mu xana'ic c'usi ora chtal j'elec', hech ono'ox uc mu xana'ic c'usi ora chital ho'oni. Jun no'ox yutsil ti much'u q'uelel sate, ti slapoj sc'u' spoq'ue yu'un hech mu t'analuc chquil, hech mu xq'uexav c'alal chitale”, ti xchie. ¹⁶ Hech yu'un ti pucujetique laj stsobic tal ti ajvaliletique te ti bu balumil Armagedón sbi ti hebreo c'op.

¹⁷ Ti sucubal ch'ul abate laj smal te ti ic' ti castigo ti te tiq'uil ti stazae. Ti Diose ti te nacal ti muc'ta naclebale te ti yut templo te ti vinajel, hech laj yal: —Ja' slajeben castigo o to —xchi.

¹⁸ Hech yu'un chleblej tselov, oy tsots chc'opoj, ch-avan chavuc. Tsots ti jyalel inic ti balumile. Mu'yuc bu xnic hech stsatsal ti balumil mi junuc vuelta. Tsots ti jyalel. ¹⁹ Ijav ti balumile te ti muc'ta jteclume, ja' ti Jerusalene. Oxtuch' iloc' ti jteclume. Ijin scotol ti yan jteclumetic ti sjoylejaj balumil. Muc xch'ay ti yo'nton ti Diose ti c'usi chopol spaso-jic ti crixchanoetic te ti muc'ta jteclum Babiloniae. Más ep i'ac'batic castigo yu'un ilinem ti Diose ti stojolic. ²⁰ Scotol ti biq'uit balumil ti joyubtabil ti ho'e i'exp'uj, hech itup' o. Ijem yal tal scotol ti vitsetique li' ti balumile, hech pamal ic'ot. ²¹ Ip'aj yal tal ti balumil muc'tic bot. Cha'vinic kilo yalal jujup'ej ti bote. Ti crixchanoetique chopol laj yalbeic sc'opilal ti Diose yu'un ital ti bote. Yu'un tsots castigo ti jyalel.

17

Ja' sc'opilal ti i'ac'bat stoj smul ti jmulavil antse

¹ Hech yu'un ital jun ch'ul abat ja' ti co'ol yich'ojic stazaic xchi'uc ti hucvo'ique. Hech tal yalbun:

—La' me, chacac'bot avil ti c'u che'el ch-ac'bat stoj smul ti jmulavil antse ti ep smule ti te nacal ti ba nab. ² Ti totil ajvaliletic te ti balumile imulivajic xchi'uc ti antse chil ti Diose yu'un ja' spasoic ti muc' ti antse, mu laj spasic ti muc' ti Diose. Ja'uc ti crixchanoetique jyacubeletic ya'yel yu'un lec laj yilic ti hech ic'ot ti pasele. Hech co'ol lic spasic uc —xiyutun.

³ Hech yu'un laj sventainun ti Ch'ul Espíritue laj yic'un batel ti xocol balumil laj ca'i. Te laj quil jun ants scajlebinoj jti'vanej bolom. Tsoj ti bolome. Oy ep sbi ti sbec'tal. Ti c'u che'el ts'ibabil ti sbie ja' tstoy sba ti stojol ti Diose. Hucp'ej ti sjol ti bolome. Lajunch'ix ti xulube. ⁴ Ti sc'u' ti slapoj ti antse ic'ic'tic xchi'uc tsoj. T'ujum ch-ilat yu'un oy snats' pasbil ti c'anal taq'uin xchi'uc ton ti toyol stojole xchi'uc perlaetic. Stsacoj ti sc'ob jun taza pasbil ti c'anal taq'uin. Chac'be yil yu'un hech ac'o sc'upin tal ti crixchanoetique. Mu'yuc sc'opilal ti yo'ntonic ti ja' nojem te ti yut taza ti c'usi mu xtun chil ti Diose ti tspas ti antse xchi'uc ti sbolil yo'nton ti antse yu'un ti mu spas ti muc' ti Diose.

⁵ Ti stiba ti jmulavil antse te ts'ibabil sbi. Mu xca'ibetic sjam ti ora. Hech ts'ibabil: Ho'on hech chaj c'u che'el ti much'utic te nacajtic ti jteclum Babilonia ti pasbil ti muq'ue. Ho'on sme'un scotol jmulaviletic xchi'uc scotol ti much'utic chopol ti c'usi tspasic li' ti balumile, xchi ts'ibabil te ti stiba.

⁶ Jyacubel ti antse laj quil yu'un scoj ti yuch'ojbe xch'ich'el ya'yel ti much'utic t'ujbilic yu'un ti Diose ti vo'one xchi'uc ti much'utic ti imilatic ti sventa ti

Jesuse. C'alal hech laj jq'uel, ich'ay co'nton yu'un.
⁷ Hech lic sjac'bun ti ch'ul abate:

—¿C'u yu'un ich'ay avo'nton yu'un? Chacalbe sc'opilal ti antse ti mu to ava'yojuque xchi'uc ti sc'opilal ti jti'vanej bolome ti scajlebinoje, ja' ti hucp'ej ti sjole, ti lajunch'ix ti xulube. ⁸ Ti jti'vanej bolome ti cajlebimbil yu'un ti antse, ja' ti oy yip ti vo'one, ti mu'yuc xa yip ti ora to, patil chlic cha'anuc yip yan vuelta hech chlic loc'uc tal ti xab, patil chba yich' castigo sbatel osil. Ti crixcha-noetique ti mu p'ejeluc sbiic ti jun sventa cuxlejal sbatel osil ti c'alal mu to chlic ti balumile, ja' chch'ay yo'ntonic ti c'alal tsq'uelic ti chcha'an yip yan vuelta ti jti'vanej bolome.

⁹ Ja' no'ox mi p'ijubenoxuc xu' chava'ibeic ti sjame. Ti hucp'ej sjol ti bolome, ja' señail ti hucub vits yo' bu tspas mantal ti antse. ¹⁰ Ja' señail uc hucvo' ajvaliletic. Ho'vo'ic i'ech'ic xa, jun te ch-abtej ti ora to, jun mu to chtal. C'alal mi itale, ch-abtej j'oc' no'ox. ¹¹ Ti jti'vanej bolome ja' ti oy yip ti vo'one, ja' ti mu'yuc xa yip ti ora to, ja' ti xvaxaquibale. Ja' xchi'iltac ti hucvo'ique. Ch'ayel chbat uc.

¹² Ti lajunch'ix xulub ti laj aq'uele, ja' señail lajunvo' ajvaliletic ti mu to ch-och ti abtele. Chlic to ochuc ti pas mantal jun chib c'ac'al xchi'uc ti jti'vanej bolome. ¹³ Ti ajvaliletique jtos yo'ntonic xchi'uc ti jti'vanej bolome. Chac' sbaic ti abatinel yu'un ti bolome. Mu'yuc c'usi tsnopic stuquic. ¹⁴ Ja' tspasic pleito xchi'uc ti Ch'iom Carneroe. Ja' tstsalatic yu'un ti Ch'iom Carneroe yu'un mero totil ajvalil stuc. Ja' tspas ti mantal scotol ti yan ajvaliletic xchi'uc reyetic. Ti xchi'iltac ti Ch'iom

Carneroe, ja' ti ic'bilic ti stojol, ti t'ujbilic yu'une, ti jun yo'ntonic ti stojole, ja' co'ol tstsalsvanic xchi'uc —xiyutun ti ch'ul abate.

¹⁵ Hech laj yalbun uc ti ch'ul abate:

—Ti nab ti laj aq'uele, ja' ti bu nacal ti jmulavil antse, ja' señail ti jaylajuntos crixchanoetic ti ja' tspasatic ti mantal yu'un ti jmulavil antse. ¹⁶ Ti lajunvo' ajvaliletique xchi'uc ti jti'vanej bolome, ja' ti lajunch'ix xulube, ja' chlic yilintaic ti jmulavil antse. Me'on chc'ot yu'unic. Tst'ananic ya'yel ti antse, patil chlic sti'beic sbec'tal ya'yel, patil chlic xchiq'uic ti c'oc'. ¹⁷ Yu'un ti jtos yo'ntonic chc'otic ti ajvaliletique xchi'uc ti jti'vanej bolome, yu'un ti chac' sbaic ti abatinel ti stojol ti bolome, yu'un hech ono'ox xchapanoj ti Diose hech yu'un hech chc'ot ti pasel. Yu'un hech its'aqui o scotol ti c'utic yalaj ti Diose. ¹⁸ Ti jmulavil antse ti laj aq'uele ja' señail ti crixchanoetic te ti muc'ta jteclum ti ja' chabatin scotol ajvaliletic te ti balumil —xiyutun ti ch'ul abate.

18

Ja' sc'opilal ti j'ech'el chtup' o ti babiloniaetique

¹ Patil laj quil iyal tal ti balumil totil ch'ul abat. Tsots yabtel yich'oj. Yu'un oy squeval ti ch'ul abate, hech yu'un más isacub li' ti balumile yu'un.

² Tsots ic'opoj, hech laj yal:

—Chjin xa ti jteclum Babiloniae. Chcham xa ti babiloniaetique ti muc' scuyo sbaique. Ja' sna pucujetic chc'ot ti jteclum yu'unique. Te chlic stsob sbaic scotol ti pucujetic ti lum chopole. Ja' xluchleb chc'ot ti ichine xchi'uc ti potslome

xchi'uc ti sots'e ti jteclum yu'unique. ³ Yu'un ti babiloniaetique laj xchanubtas scotol crixchanoetic ti balumil ti c'utic mu xtun chil ti Diose, hech yu'un chjin. Ja' laj xchanubtas uc ti ajvaliletique ti scotol balumil ti ac'o spas c'usi tsc'an ti yo'nton stuquique. Ti jchonolajeletic li' ti balumile laj xa spasic ep canal yu'un ja' ichanubtasatic yu'un ti babiloniaetique ti c'utic chopol tspasique —xchi.

⁴ Hech laj ca'i chc'opoj ti Cajvaltique te ti vinajele. Hech laj yal:

—Jun to jmulavil ants chquil ti babiloniaetique hech yu'un ho'oxuc ti te oyoxuc ti balumile, ho'oxuc ti t'ujbiloxuc cu'une, p'evo aba, mu me xac'alan aba ti stojol naca me co'ol lic apasic hech chaj c'u che'el tspasique, naca me co'ol chavich'ic castigo xchi'uc. ⁵ Ep ti jyalel ti smulique, mu jutucuc no'ox. Mi jutuc mu ch'ayemuc ti yo'nton ti Diose ti smulique. ⁶ Ma'uc no'ox hech chaj c'u che'el chac', ja' más xtoy to o'lol ti castigo chich'e. ⁷ Ti jayib vuelta laj stoy sbae, ti jayib vuelta laj spas c'utic chopole, ja' hech yepal chich' ti vocole, choc'. Yu'un hech chal ti yo'ntonic: “Ti ho'ucutique mu hechucutic hech chaj c'u che'el me'on ants. Ti ho'ucutique lec pasbilucutic ti muc' yu'un scotol crixchanoetic, hech yu'un mu xquich'tic vocal”, xchiic. ⁸ Yu'un ti hech tstoy sbaique, hech yu'un ti jun no'ox c'ac'al ep castigo chtal ti stojolic. Oy chchamic, oy ch-oq'uic yu'un ti icham ti yerma-noe, oy chvi'najic, Yu'un chc'ac' ti jteclume. Hech chc'ot ti pasel yu'un jelaven sp'ijil ti Diose, ja' ti juez yu'unique.

⁹ Ti ajvaliletic te ti balumile, ja' ti laj xch'umbeic smantal ti babiloniaetique, ja' ti muc xch'umbeic

smantal ti Diose, ch-oq'uic ti c'alal chlic ti chc'ac' ti jteclum yu'un ti babiloniaetique yu'un tsna'ic ti babiloniaetique. Chich'ic mul yu'un ti chc'aq'uique. ¹⁰ Nom chlic sva'an sbaic yu'un chi'ic mi co'ol ch-ac'batic castigo hech chaj c'u che'el ti i'ac'batic xa ti babiloniaetique. Hech chlic yalic:

—Lástima ti ichamic scotol ti babiloniaetique. Ti j'oc' no'ox itup'ic yu'un ti castigo ti i'ac'batique —xchiic. Ja' sc'opilal ti babiloniaetique.

¹¹ Ti jchonolajeletique te ti balumile chlic yich'ic mul, chlic oc'uc yu'un ti itup' ti babiloniaetique, yu'un mu'yuc xa much'u chmambat ti c'utic chchonique. ¹² Ti c'utic chchonique ja' ti puru pasbil ti c'anal taq'uin xchi'uc ti saquil taq'uin. Chchonic ton ti toyol stojole xchi'uc perlaetic xchi'uc pino poc' ti toyol stojole, xchi'uc ic'al poc'tic, xchi'uc xela poc', xchi'uc tsajal poc'. Chchonic uc scotol te' ti oylec yiq'ue, xchi'uc scotol c'utic pasbil mi ti sbaquel ye elefante, mi ti te' ti toyol stojole, mi ti cobre taq'uin, mi ti tembil taq'uin, mi ti marmol-ton. ¹³ Chchonic uc canela, xchi'uc pimiento, xchi'uc pom, xchi'uc mirra-perfume, xchi'uc vino, xchi'uc aceite, xchi'uc harina, xchi'uc trigo, xchi'uc vacax, xchi'uc carnero, xchi'uc ca', xchi'uc carreta. Chchonic crixchanoetic uc, ja' ti much'u i'och ti mero mozoil o. ¹⁴ Hech chlic yalic ti crixchanoetic:

—Scotol ti c'utic toyol yo'ntonic ono'oxe, ja' ti sc'ulejalique xchi'uc scotol ti c'utic yu'un lec ch-ilatique, mu xa sq'uelic xa yu'un co'ol itup'ic xchi'uc —xchiic. Ja' sc'opilal ti babiloniaetique.

¹⁵ Ti much'u chchonolajique, ja' ti ep imambat yu'un ti babiloniaetique, nom tsva'an sbaic yu'un chi'ic mi co'ol ch-ac'batic castigo hech chaj c'u che'el ti i'ac'batic xa ti babiloniaetique. Ch-oq'uic, chich'ic mul yu'un ti itup' ti babiloniaetique. ¹⁶ Hech chalic:

—Lástima ti itup' xa ti babiloniaetique. Yu'un ti vo'one ti jteclume ja' hech chaj c'u che'el jun ants ti slapoj lino poc' ti toyol stojole, xchi'uc ic'al poc' xchi'uc tsajal poc'. Ja' ti oy snats' pasbil ti c'anal taq'uin xchi'uc ton ti toyol stojole xchi'uc perlaetic. Ja' hech ti jteclume yu'un te oy scotol ti c'utic ti jc'antique. ¹⁷ Ti jun no'ox ora itup' scotolic xchi'uc sc'ulejalic —xchiic. Ja' sc'opilal ti babiloniaetique.

Nom tsva'an sbaic uc scotol yajval barcoetic xchi'uc much'utic chanavic ti barco, xchi'uc much'utic tstijic barco, xchi'uc much'utic ch-abtejic te ti nab. ¹⁸ C'alal chilic ti chc'ac' ti jteclum Babiloniae ti chloc' ti xch'ayilale, tsots chlic avanuc. Hech chlic yalic:

—Lástima ti ic'ac' ti jteclum lume yu'un mu'yuc bu hech yan jteclum hech chaj c'u che'el lume —xchiic.

¹⁹ Yu'un ep chich'ic mul hech yu'un chaq'uic ts'ubulum ti sjolic, ch-oq'uic, ch-avanic. Hech chalic:

—Lástima ti itup' ti Babiloniae yu'un ho'ucutic ti oy jbarcotique ti nab ja' te ep laj jpastic canal ti sventaic. Q'uelo avil, ti jun no'ox ora itup' scotolic —xchiic. Ja' sc'opilal ti babiloniaetique.

²⁰ Nichim no'ox avo'ntonic acotolic ti li' xa oyoxuc li' ti vinajele, ho'oxuc ti oyoxuc ti stojol ti

Diose xchi'uc ho'oxuc ti jcholc'opoxuque xchi'uc ho'oxuc ti j'alc'opoxuc yu'un ti Diose. Yu'un ti Diose chac'be stoj yu'un ti laj yilbajinoxuque —xchi ti Cajvaltique.

²¹ Oy yan totil ch'ul abat laj stam jp'ej ton laj quil. Co'ol smuc'ul ti tone hech chaj c'u che'el cho'. Lic sten ochel ti yut nab. Hech laj yal:

—Hech chaj c'u che'el laj jten ochel ti yut nab ti tone, ti ich'ay ochel oe, ja' no'ox hech uc ti babiloniaetique j'ech'el chtup'ic o xchi'uc ti jteclum yu'unique. ²² Mu'yuc xa much'u tstij arpa te o, mu'yuc xa much'u choq'uesan musco te o, mu'yuc xa much'u choq'uesan aj, mu'yuc xa much'u choq'uesan scorneta. Mu'yuc xa carpintero ch-abtejic te o, mu'yuc xa jtentaq'uin te o, xchi'uc ti much'utic c'utic yan abtel xchanojique. Mu'yuc xa much'u chjuch'un antsetic te o. ²³ Mu'yuc xa bu chtil candil te o, mu'yuc xa q'uin yu'un nupunel te o. Yu'un ja' no'ox más pasbil ti muc' yu'unic ti jmanolajeletique ti jchonolajeletique te o. Scotol crixchanoetic laj slo'la —xchi ti ch'ul abate.

²⁴ Yu'un ti ep i'ac'batic castigo ti babiloniaetique, yu'un ja' laj smilic ti j'alc'opetic yu'un ti Diose xchi'uc ti much'utic oyic ti stojol ti Diose. Ja' ti sventaic ti babiloniaetique ti hech imilatic scotol ti much'utic imilatic buc no'ox ti sventa ti xch'unobjeic sc'op ti Cajvaltique.

19

Ja' sc'opilal ti tspasic ti muc' ti Diose te ti vinajel

¹ Ho'on ti Juanune patil laj ca'ibe sc'op ep crixchanoetic te ti vinajel. Ep ti jyalel. Tsots chc'opojic, hech laj yalic:

Hocol yalbucutic ti Diose, nijcolucutic xa ti sventa
ti Cajvaltic Dios cu'untique.

Stuc chch'umbat sc'op sbatel osil.

Stuc tspas mantal sbatel osil.

²Toj chchapanvan.

Chc'ot ti pasel ti c'utic chale.

Laj xa yac'be castigo yu'un smul ti babiloniae-
tique, ja' ti pasbil ti muc' ono'oxe.

Ja' hech chaj c'u che'el jmulavil ants laj sbolibtas
scotol crixchanoetic ti babiloniaetique.

Ti Diose laj xa yac'be stojic yu'un ti imilbat ti
abatetic yu'une,

xchiic.

³Yan vuelta laj yalic:

—Hocol yalbucutic ti Diose sbatel osil te chich'ic
castigo o —xchiic.

⁴Ti veinticuatro ti vo' totiletique xchi'uc ti
chanvo'ique laj spatán sbaic ti lum, ilequiloc'opojic
yu'un ti Diose ti te nacal ti muc'ta naclebale. Hech
laj yalic:

—Jun yutsil ti hech chc'ot ti pasel. Hocol yalbu-
cutic ti Diose —xchiic.

⁵Oy much'u chc'opoj te yo' bu ti muc'ta nacle-
bale. Hech laj yal:

Hocol yalbucutic ti Diose, xachiic me, ho'oxuc
ti yabatoxuc, ho'oxuc ti laj xa axi'ic ti
Diose, manchuc mi tsots avabtelic ono'oxe,
manchuc mi mu tsotsuc avabtelic ono'oxe,

xchi.

⁶Laj ca'i hech chaj c'u che'el chc'opoj ep crixcha-
noetic. Tsots chc'opoj hech chaj c'u che'el nojelal
uc'um, o hech chaj c'u che'el chauc ti tsots ch-
avane. Hech laj yal:

Hocol yalbucutic ti Diose.

Stuc tspas mantal ti Cajvaltic Diose, ja' ti stuc jelaven sp'ijile.

⁷ Nichim no'ox co'ntontic ti jpastic ti muc' yu'un laj xa sta yorail ti chnupun ti Cajvaltique.

Chapal xa ti yajnile.

⁸ Ti ac'bil ti sc'u'e pasbil ti lino poc' ti toyol stojole. Lum sac ti jyalel; chquevan ti sc'u'e, xchi xc'opoj. Ti lino poq'ue ja' señail ti toj yo'ntonic ti i'ac'batic ti much'utic oyic ti stojol ti Diose.

Ja' sc'opilal ti q'uin yu'un chnupun ti Cajvaltique

⁹ Ti ch'ul abate hech laj yalbun:

—Ts'ibao ti hun avi to: “Jun no'ox yutsil ti much'utic ch'amumbil yu'un ti Cajvaltique yu'un chba sq'uelic ti chnupune” —xiyutun.

Hech laj yalbun uc:

—Ja' sc'op ti Diose, ja' melez —xiyutun.

¹⁰ Ho'oni laj jpattan jba ti stojol yu'un jc'an ti jpas ti muc'. Hech laj yalbun:

—Mu me xapas hech. Ja' chapas ti muc' ti Diose. Yu'un ho'oni co'ol cac'oj jbatic ti abatinel yu'un ti Diose xchi'uc scotol avermanotac uc ti jamal chalbeic sc'opilal ti Jesuse. Yu'un co'ol chcalbetic sc'opilal ti Jesuse, hech yu'un co'ol yabatucutic ti Diose xchi'uc ti j'alc'opetic ti vo'one —xiyutun.

Ja' sc'opilal ti much'u scajlebinoj ti saquil ca'e

¹¹ Laj quil más ijam ti vinajele. Te oy saquil ca' laj quil. Ti much'u scajlebinoje toj yo'nton mu sna' xlo'lavan, xchi sc'opilal. Toj chchapanvan. Toj ti castigo chaq'ue. ¹² Ti jujup'ej ti sate xpulpun no'ox chtil hech chaj c'u che'el yat c'oc'. Ep scorona ti sjol. Ts'ibabil sbi pero mu'yuc much'u laj sna'.

Stuc no'ox laj sna'. ¹³ Ts'ajbil ti ch'ich' ti sc'u' ti slapoje. Ja' ti C'op sbie, ja' ti tal yalbucutic c'u x'elan yo'nton ti Jtotic Diose. ¹⁴ Chi'imbil yu'un scotol yabat ti te oyic ti vinajele. Jun no'ox yutsil ti sc'u'ic ti slapojique. Pasbil ti lino poc' x'elan. Sac ti jyalel. Puru saquil ca' scajlebinojic scotolic. ¹⁵ Ti C'ope yac'oj sba chloc' ti ye espada. Oy lec ye ti espadae yu'un hech chac'be castigo scotol ti much'utic mu xch'umbat sc'ope. Tsots tspas ti mantal scotol. Persa chch'umbat smantal yu'un. Hech ch-ac'bat castigo ti much'utic tscontrainic ti Diose yu'un ilinem ti Diose ti stojolic. ¹⁶ Ti sc'u' xchi'uc ti scub hech ts'ibabil sbi: Ja' ti reye ti tspas ti mantal scotol yan reyetic. Ja' ti totil ajvalile ti tspas ti mantal scotol yan ajvaliletic, xchi.

¹⁷ Laj quil oy jun ch'ul abat te va'al ti sba ti c'ac'ale. Tsots ic'opoj. Laj spas ti mantal ti xuleme ti tanjole. Hech laj yalbe:

—La'ic me, tsobo abaic tal yu'un chac' ep ve'elil ti Diose. ¹⁸ Chati'beic sbec'tal reyetic xchi'uc capitán soldadoetic, xchi'uc much'utic yan tsots yabtel yich'ojic. Chati'beic sbec'talic ca'etic xchi'uc ti much'utic scajlebinojique, xchi'uc sbec'talic scotol ti much'utic tscontrainic ti Diose manchuc mi oyic ti libre, manchuc mi oyic ti mozoil, manchuc mi tsots yabtel yich'ojic, manchuc mi mu tsotsuc yabtel yich'ojic —xut.

¹⁹ Laj quil te stsojoj sbaic ti primero jti'vanej bolome xchi'uc ti reyetic te ti balumil, scotol xchi'uc ti yajsoldadoetique, yu'un tspasic pleito xchi'uc ti C'ope ti te cajal ti ca'e, xchi'uc ti abatetic yu'une. ²⁰ Itsacat ti primero jti'vanej bolome xchi'uc ti nophilal j'alc'op yu'une. Ti nophilal

j'alc'ope ja' ti laj spas jchop o abteletic ti stojol ti primero jti'vanej bolome hech ilo'laat scotol ti much'utic yich'ojbeic smarca ti primero jti'vanej bolome. Ja' ti much'u laj squejan sbaic ti stojol ti sloctombail ti primero jti'vanej bolome. Ti xcha'va'alique, ja' ti primero jti'vanej bolome xchi'uc ti nopbilal j'alc'op yu'une, cuxul itenatic ochel ti muc'ta c'oc' yo' bu chtil azufre. ²¹ Ja'uc ti much'utic laj sts'acliic ono'ox ti primero jti'vanej bolome xchi'uc ti nopbilal j'alc'op yu'une, ja' scotolic imilatic ti espada ti yac'oj sba chloc' ti ye ti C'ope ti te cajal ti ca'e. Tal ti'batuc sbec'talic yu'un ti xuleme ti tanjole. Inoj xch'utic ti xuleme ti tanjole.

20

Ja' sc'opilal ti jmil habil chchucat ti Satanase

¹ Laj quil ti iloc' ti vinajel iyal tal jun ch'ul abat. Stsacoj ti sc'ob syaveil ti xabe. Stsacoj ti sc'ob uc muc'ta cadena taq'uin. ² Ba stsac ti dragone, ja' ti antiguo chone, ja' ti totil pucuje, ja' ti Satanase. Laj stsac, laj xchuc yu'un hech chuchbil chcom jmil habil. ³ Laj sten ochel ti yut xab. Patil laj smacbe sti' ti xabe. Te laj yac'be comel sello ti smac sti' ti xabe yu'un ja' jmil habil mu xu' slo'la ti crixchanoetique. Ja'to mi its'aqui ti jmil habile ja'to chcoltaat j'oc'uc ti pucuje.

⁴ Laj quil ep muc'tic naclebaletic. Te nacajtic ti much'utic ac'bil yabtelic ti chchapanvanique. Te laj quilbe xch'ulelic ti much'utic imilatic ti sventa ti sc'op ti Diose, ti sventa uc ti jamal laj xcholbe sc'opilal ti Jesuse. Ja' ti much'utic muc squejan

sbaic ti stojol ti primero jti'vanej bolome xchi'uc ti sloct'ombaile, ti muc xich'beic ti sc'ob mi ti stiba ti smarcae. Laj quil uc icha'cuxiic xchi'uc sbec'talic. Ja' ach' sbec'talic xa yich'ojic. Jmil habil co'ol tspasic mantal xchi'uc ti Cristoe.

Ja' sc'opilal ti much'utic primero chcha'cuxiic

⁵ Yu'un ja' primero chcha'cuxiic xchi'uc sbec'talic ti much'utic laj xch'umbeic sc'op ti Cajvaltique. Ti yan crixchanoetique, ja' ti much'utic mu xch'unobuc sc'op ti Cajvaltique, ja'to mi its'aqui ti jmil habile, ja'to chcha'cuxiic xchi'uc sbec'talic. ⁶ Jun no'ox yutsil scotol ti much'utic primero chcha'cuxiique. Mu'yuc xa smulic. Mu xa xcha'cham yan vuelta, ja' ti mu x'ac'batic castigo. Chtunic yu'un ti Diose xchi'uc ti Cristoe hech chaj c'u che'el laj yac' sbaic ti abatinel yu'un ti Diose ti jchi'iltac ti vo'one ti i'ochic ti palee. Jmil habil co'ol tspasic mantal xchi'uc ti Cajvaltique.

⁷ C'alal mi its'aqui xa ti jmil habile, chjambat ti xabe hech chcol loq'uel ti Satanase. ⁸ Chba slo'la yan vuelta ti crixchanoetique ti sjoylejal balumil. Ja' Gog xchi'uc Magog sbiic ti crixchanoetique. Chba stsob tal yu'un tspasic pleito. Ep ti jyalel chtalic. Mu stac' atel hech chaj c'u che'el hi' ti ti'nab. ⁹ Ti sjoylejal balumil italic ti crixchanoetique. Yu'un tsc'an tstup'ic tscuyic ti yol snich'nab ti Diose, hech yu'un tal sjoyubtaic yo' bu nacajtic ti much'utic oyic ti stojol ti Diose xchi'uc ti jteclum Jerusalene, ja' ti c'uxubimbil yu'un ti Diose. Ti Diose laj sten yalel ti balumil c'oc'. Hech icham scotolic ti much'utic laj scontrainic ti Diose. ¹⁰ Ti

totil pucuje ti ilo'laatic yu'une, ja' laj quil itenat ochel ti muc'ta c'oc' yo' bu chtil azufre, yo' bu tiq'uul xa ti primero jti'vanej bolome xchi'uc ti nopbilal j'alc'op yu'une. Ti c'ac'al ti ac'ubal te chích'ic castigo sbatel osil o.

Ja' sc'opilal ti much'utic mu xch'unobuc sc'op ti Diose ti ja' te ch-ich'batic sc'op ti bu sac naclebale

¹¹ Laj quil oy muc'ta naclebal te o, sac ti naclebale. Ja' te nacal ti Diose. Ti ora no'ox itup' ti balumile ti vinajele te ti stojol ti Diose. ¹²⁻¹³ Laj quil te va'ajtic ti stojol ti Diose scotol ti much'utic mu xch'unobuc sc'op ti Diose c'alal ichamique, mi tsots yabtel yich'o'jic, mi mu tsot-suc yabtel yich'o'jic. Ti much'utic ichamic ti nab, icha'cuxi loc' tal ti nab ti sbec'talique. Ti much'utic ichamic ti balumil icha'cuxi loc' tal ti ch'en ti campo santo ti sbec'talique. Iloq'uic tal ti c'atimbac ti xch'ulelique, hech laj snup sbaic xchi'uc ti sbec'talique, hech te hul sva'an sbaic ti stojol ti Diose scotolic. Ti Diose lic sjam ti hunetique. Oy yan hun laj sjam uc, ja' ti hun yo' bu ts'ibabil sbiic ti much'utic chcuxiic sbatel osile. Hech scotolic i'ich'bat sc'op yu'un smulic ti sventa ti c'u che'el ts'ibabil ti hune, ti c'u x'elan ti yabtelic ti laj spasique ti jujune. ¹⁴ Scotolic itenatic ochel ti muc'ta c'oc'. Hech mu'yuc xa much'u chcham. Mu'yuc xa c'atimbac yu'un scotolic itenatic xa ochel ti muc'ta c'oc'. Ja' xchibal velta chchamic. Ti primero velta ichamique, ja' no'ox ba yich' volcol xch'ulel. Ja'uc ti xchibal veltae, cuxul xchi'uc sbec'tal ba yich' volcol sbatel osil te ti muc'ta c'oc'. ¹⁵ Ti much'utic itenatic ochel ti muc'ta c'oq'ue, ja'

ti much'utic mu p'ejeluc sbi ti hun yo' bu p'ejambil
sbiic ti much'utic chcuxiic sbatel osile.

21

*Ja' sc'opilal ti ach' vinajele xchi'uc ti ach' balu-
mile*

¹ Patil laj quil ach' vinajel xchi'uc ach' balumil.
Yu'un itup' xa ti poco vinajele xchi'uc ti poco balu-
mile. Mu'yuc xa ti nabe. ² Ho'on Juanun laj quil
iloc' tal ti stojol ti Diose te ti vinajel jun muc'ta
jteclum. Ja' ti ach' Jerusalene. Ja' puru lec, mu'yuc
mulil te o. Iyal tal. Lec meltsambil hech chaj c'u
che'el jun ants ti lec xchapanoj sba yu'un chic' sba
xchi'uc smalal. ³ Laj ca'i oy much'u tsots chc'opoj
te yo' bu ti muc'ta naclebale te ti vinajele. Hech laj
yal:

—A'yo me ava'yic. Ti Diose chchi'in ti naclej
ti crixchanoetique. Yu'un Dios chc'otic. Ja' Dios
yu'unic sbatel osil. ⁴ Ti Diose tscusbe loq'uel scotol
ya'lel satic. Te mu'yuc much'u chcham, mu'yuc
much'u chich' mul, mu'yuc much'u ch-oc', mu'yuc
much'u c'ux cha'i. Yu'un ilaj xa sc'opilal ti hech
ono'ox oye —xchi.

⁵ Hech lic yal ti Diose ti te nacal ti muc'ta nacle-
bale:

—A'yo me ava'i, ach' ti jpas scotol —xchi.

Hech lic yalbun:

—Ts'ibao ti hun avi to yu'un melel ti jc'ope.
Chc'ot ti pasel —xiyutun.

⁶ Hech laj yalbun uc:

—Ihu' xa cu'un. Ho'on laj jliques scotol, ho'on
laj xa ju'tes scotol. Ho'on jtalel oyun. Hech chaj
c'u che'el smoton chavac'beic ho' ti much'u taquin

yo'ntone, ja' no'ox hech ti much'u tsc'an ti chcole, ja' smoton ti jcolta sbatel osil. ⁷ Ti much'u stsal yu'un scotole, ho'on Diosun yu'un chic'ot o. Ja' col jnich'on chc'ot o. ⁸ Ja'uc ti much'utic chi'ique xchi'uc ti much'utic mu xixch'umbucun ti jc'ope, xchi'uc ti much'utic tspas loquil lo'ile, xchi'uc ti jmilvanejetique, xchi'uc ti jmulaviletique, xchi'uc ti jpicch'ich'etique, xchi'uc ti much'utic xch'unojic ti santoetique, xchi'uc ti much'utic tsnopic c'ope, scotolic ti jten ochel xchi'uc sbec'talic ti muc'ta c'oc' yo' bu chtil azufre. Ja' xchibal velta chchamic —xiyutun ti Diose.

Ja' sc'opilal ti ach' Jerusalene

⁹ Ti hucvo' ch'ul abatetic ti yich'ojic ono'ox ti hucub tazaetic yo' bu tic'ajtic ti slajeb castigoe, oy jun tal sc'oponun. Hech tal yalbun:

—La' me, chacac'bot avil ti bu chnaqui xchi'uc ti yajnile ti Cajvaltique —xiyutun.

¹⁰ Laj yic'un batel ti bu muc'ta vits laj ca'i. Toyol ti vitse. Te laj yac'bun jq'uel ti muc'ta jteclume, ja' ti puru leque, ja' ti mu'yuc xa mulil te oe. Ja' ti ach' Jerusalene. Ti c'alal laj quile, yac'oj sba chyal tal ti stojol ti Diose. ¹¹ Yich'ojbe squeueval ti Diose. Chquevan no'ox hech chaj c'u che'el ton ti toyol stojole. Ja' hech chaj c'u che'el chleblej jaspe-ton. Sac hech chaj c'u che'el espejo. ¹² Oy muc'ta macte' ti sjoylej ti jteclume. Toyol ti macte'e. Oy lajcheb sti'. Ti jujun sti' te va'al jujun ch'ul abat. Ti jujun sti' te p'ejel jujutos jbitic, ho'ucutic ti yelnich'onucutic ti Israele, ti lajchachopucutique. ¹³ Ti stojol sloq'ueb c'ac'al oy oxib sti' ti macte'e. Ti stojol norte oy oxib sti', ti stojol sur oy oxib sti', ti stojol smaleb

c'ac'al oy oxib sti'. ¹⁴ Lajchacoj cimientoe yich'oj ti macte'e. Ti jujucoj ti cimientoe te p'ejel jbitutic jujun, ho'ontutic ti yajchanc'opuntutic ti Cajvaltique ti lajchavo'untutique.

¹⁵ Ti ch'ul abat ti laj sc'oponune yich'oj smetro pasbil ti c'anal taq'uin yu'un ja' tsp'is ti jteclume xchi'uc ti smac sti'e xchi'uc ti macte' yu'un ti jteclume. ¹⁶ Cuadrado ti jteclume, co'ol sjamalil xchi'uc snatil. Lic sp'is ti smetro ti jteclume. Cha'mil oxib ciento kilómetro iloc'. Co'ol snatil xchi'uc stoylejil xchi'uc sjamalil. Muc' ti jteclume. ¹⁷ Laj sp'is ti macte' yu'un ti jteclume, sesenta y seis metro iloc'. Hech chaj c'u che'el ti jp'istic ti ho'ucutique, ja' hech laj sp'is ti ch'ul abate.

¹⁸ Ti macte' yu'un ti jteclume, pasbil ti jaspe-ton, sac. Ja'uc ti naetique puru c'anal taq'uin pasbil, xleblun hech chaj c'u che'el espejo. ¹⁹ Ti cimientoe yu'un ti macte' yu'un ti jteclume, ja' ti puru ton ti toyol stojole ti yich'oje. Ti primero cimientoe ja' jaspe-ton sbi, sac. Ti xchibal cimientoe ja' zafiro-ton sbi, yox. Ti yoxibal cimientoe ja' agata-ton sbi, yoxyotxic. Ti xchanibal cimientoe ja' esmeralda-ton sbi, yox. ²⁰ Ti yo'obal cimientoe ja' onice-ton sbi, sac xchi'uc tsoj. Ti svaquibal cimientoe ja' cornalina-ton sbi, tsoj. Ti sucubal cimientoe ja' crisólito-ton sbi, c'on. Ti xvaxaquibal cimientoe ja' berilo-ton sbi, yox. Ti sbalunebal cimientoe ja' topacio-ton sbi, c'onc'ontic. Ti slajunebal cimientoe ja' crisopraso-ton sbi, c'on xchi'uc yox. Ti sbuluchibal cimientoe ja' jacinto-ton sbi, ic'ic'tic. Ti slajchebal cimientoe ja' amatista-ton sbi, tsojtsojtic. ²¹ Ti lajcheb smac sti' ja' jujup'ej perla yich'oj. Sac ti perlae. Pasbil ti puru c'anal taq'uin

ti calletique. Xleblajet no'ox hech chaj c'u che'el espejo.

²² Ti jteclume mu'yuc xa templo te o laj quil. Mu'yuc xa stu yu'unic templo te o yu'un te xa xchi'inojic ti Diose, ja' ti jelaven sp'ijile, xchi'uc ti Cajvaltique ti icham cu'untique. ²³ Te ti jteclum mu'yuc xa stu ti c'ac'ale ti ue yu'un te oy ti Diose xchi'uc ti Cajvaltique, oy squeueval. ²⁴ Scotol ti much'utic icolic xae, ja' ti talemic ti jujupam balumile, te xa chanavic ti squeueval ti Diose. Oy talemic uc ajvaliletic yu'unic, ja' ti co'ol laj xch'umbeic sc'op ti Diose hech lec itunic yu'un ti Diose c'alal li'oyic ti balumile. ²⁵ Mu'yuc bu chmacbat sti' ti jteclume yu'un puru c'ac'altic te o. Yu'un mu'yuc xa ac'ubal. ²⁶ Ti jaylajuntos ti crixchanoetique chvinaj scotol ti c'utic x'elan ti i'ac'batic sp'ijilic yu'un ti Cajvaltique, ja' ti c'utic lec laj spasiq. ²⁷ Te mu x'ochic mi junuc ti much'utic bolibenique, xchi'uc ti much'utic chopol c'utic tspasiq, xchi'uc ti much'utic tsnopic c'ope. Ja' no'ox ch-ochic ti much'utic p'ejajtic sbiic ti hun yu'un ti Cajvaltique ti laj yac' sba ti milel cu'untique. Ja' ti hech chal ti hun much'utic chcuxiic sbatel osile.

22

¹ Patil laj yac'bun jq'uel ti uc'um ti jun no'ox yutsile, ja' ti ho' sventa cuxlejal sbatel osile. Te chloc' tal te ti bu snacleb ti Diose xchi'uc ti Cajvaltique. Ti uc'ume chleblun hech chaj c'u che'el espejo. ² Ti muc'ta jteclum oy jun muc'ta calle. Te ti o'lol ti calle te chanav ti uc'ume. Ti jujujech ti uc'ume te oy ti te'etic sventa cuxlejal sbatel osil. Ti te'e ja' tsjelilan ti sate ti chaq'ue jujun u.

Lajchatos chac'. Ti yanal ti te'e ja' sventa scolel ti ep ti tos ti crixchanoetique ti te nacajtique. ³ Mi jutuc mu'yuc c'usi chopol te o. Te tspas mantal ti Diose xchi'uc ti Cajvaltique. Scotol ti yaj'abtele ti icol yu'une te chac' sbaic ti abatinel ti stojol. ⁴ Tsq'uelbeic xa sat ti Diose. Te ts'ibabil ti stibaic ti sbi ti Diose. ⁵ Te mu x'ic'ub osil. Mu sc'anic luz, mu sc'anic c'ac'al, yu'un chac' squeval stuc ti Cajvaltique Diose. Ja' tspasic mantal xchi'uc sbatel osil.

Ja' sc'opilal chital ti ora, xchi ti Jesuse

⁶ Hech laj yalbun ti ch'ul abate:

—Melel ti chc'ot ti pasel ti c'u che'el laj xa calbote. Ti Diose ja' ti laj sventaimbe yo'ntonic ti j'alc'opetic yu'une ti vo'one, laj stacun talel, ho'on ti xch'ul'abatune, yu'un chacac'boxuc ana'ic ho'oxuc ti yaj'abteloxuque ti c'usi po'ot xa chc'ot ti pasele.

⁷ A'yo me ava'i, chtal la ti ora ti Cajvaltique. Jun no'ox yutsil scotol ti much'utic chac' ti yo'ntonic ti c'usi ts'ibabil ti hun li'to, ja' ti po'ot xa chc'ot ti pasele —xiyutun ti ch'ul abate.

⁸ Ho'on Juanun, ho'on laj ca'i scotol, ho'on laj quil scotol li'to. C'alal laj co'nton laj ca'i scotol laj quil scotol, laj jpatan jba ti lum ti stojol ti ch'ul abate ti laj yac'bun jq'uel scotol avi to yu'un jc'an ti jpas ti muc'. ⁹ Hech laj yalbun:

—Mu xapasun ti muc' ho'oni. Yu'un co'ol cac'oj jbatic ti abatinel yu'un ti Diose xchi'uc ti averman-otaque, ja' ti j'alc'opetic yu'un ti Diose ti vo'one xchi'uc scotol ti much'utic chac' ti yo'ntonic ti c'op li' ti hun li'to. Ja' stuc tsc'an ti jpastic ti muc' ti Diose jcotoltic —xiyutun ti ch'ul abate.

¹⁰ Hech laj yalbun uc:

—Mu me xapac'be sello yu'un hech mu macaluc chcom ti hun avi to, ja' ti sc'opilal ti c'usi chc'ot ti pasele. Ac'o sq'uelic scotolic yu'un po'ot xa chc'ot ti pasel. ¹¹ Ti much'u mu tojuc yo'ntone, mi mu sc'an xch'un ti c'u che'el ts'ibabile, tspasilan o ti c'usi chopole. Ti much'u boliben yo'ntone, mi mu sc'an xch'un ti c'u che'el ts'ibabile, tspasilan o ti c'utic tsc'an ti sbec'tale. Ja'uc ti much'u toj yo'ntone, toj tspasilan scotol. Ti much'u lecuben xa yo'ntone, ja' tspasilan ti c'usi leque, mu xa xch'umbe smantal ti sbec'tale —xiyutun ti ch'ul abate.

¹² Hech chal ti Jesuse:

—Chital ti ora, chtal jchapan scotol. Ti c'utic x'elan laj spase ja' hech chich'ic. ¹³ Ho'on laj liques scotol, ho'on ti hu'tes scotol. Ho'on jtalet oyun —xchi ti Jesuse.

¹⁴ Jun no'ox yutsil scotol ti much'utic ipochatic loq'uel smulique ti xch'ich'el ti Cajvaltique. Yu'un hech xu' chba slo'be sat ti te' sventa cuxlejal sbatel osile. Xu' ch-ochic te ti yut ti muc'ta jteclume. ¹⁵ Yu'un mu xu' ch-ochic ti muc'ta jteclum ti much'utic mu xtun yo'ntonique, xchi'uc ti jpicch'ich'etique, xchi'uc ti jmulivajeletique, xchi'uc ti jmilvanejetique, xchi'uc ti much'utic chch'unic ti santoetique, xchi'uc scotol ti much'utic lec cha'yic tsnopic c'op ti chlo'lavanique.

¹⁶ Ho'on Jesusun laj xa jtac talel ti ch'ul abat cu'une hech laj xa yalboxuc ti c'usi chc'ot ti pasele, ho'oxuc ti ach'unojbucun ti jc'ope. Ho'on yel-nich'onun ti Davide. Ho'on ti jtsache comel yabtel,

ho'on ti jpas mantal sbatel osil. Hech chaj c'u che'el ti muc'ta c'anale c'alal chaq'uelic, chana'ic ti tsta xa yorail tsacub, ja' no'ox hechun uc ti ho'oni ti c'alal chavil ti chitale, hech chana'ic ti i'ech' xa scotol ti vocol avu'unique —xiyutun ti Jesuse.

¹⁷ Ti ho'ucutique ti yajnilucutic ti Cajvaltique xchi'uc ti Ch'ul Ēspíritue, “La' me”, chcutic ti Cajvaltique. Ti much'utic cha'yic ti c'op ts'ibabil avi to, “la' me”, ac'o chiuc uc.

Scotol ti much'u taquin yo'ntone, ja' ti mu'yuc smuc'ul yo'ntone, ac'o taluc. Yu'un scotol ti much'u tsc'ane, smoton ch-ac'bat yuch' ti ho' sventa cuxlejal sbatel osile, hech chcuxiic sbatel osil.

¹⁸ Hech laj yal uc ti Jesuse:

—Ho'on ti jtaq'ui scotol ti much'utic cha'yic ti c'op ti li' ti hun li'to ti chal ti c'usi chc'ot ti pasele. Scotol ti much'u chac'be xchi'il avi c'op li'to, ja' hech yepal ch-ac'batic castigo yu'un ti Diöse hech chaj c'u che'el li' ts'ibabil ti hun li'to. ¹⁹ Scotol ti much'u mu spas ti muc' scotol ti c'op avi to ti chal ti c'usi chc'ot ti pasele, hech mu xu' ch-och ti muc'ta jteclume yo' bu mu'yuc xa mulil. Hech mu xba slo'be sat ti te'e sventa cuxlejal sbatel osil hech chaj c'u che'el ts'ibabil ti hun li'to —xchi ti Jesuse.

²⁰ Hech chal ti Cajvaltique ja' ti laj yalbun scotol avi to:

—Melel chcal, po'ot xa chiyal tal —xchi.

Jun yutsil ti hech chc'ot ti pasel. “La' me, Cajval Jesús”, xichi.

²¹ Ac'o yac'be bendición ti Cajvaltic Jesucristoe scotol ti c'u yepal lecubtasbil xa yo'ntonic yu'un.

**Ja' ti ach' Testamento: ja' sc'opilal ti
Jesucristoe ja' ti Jcoltavanej cu'untique
New Testament in Tzotzil Huixtan; tzo
(MX:tzo:Tzotzil)**

copyright © 1995 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tzotzil

Dialect: Huixtan

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tzotzil, Huixtán [tzo], Mexico

Copyright Information

© 1995, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tzotzil

© 1995, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

bfc04b0b-e3f6-5d33-a55e-c38b6d9b8579